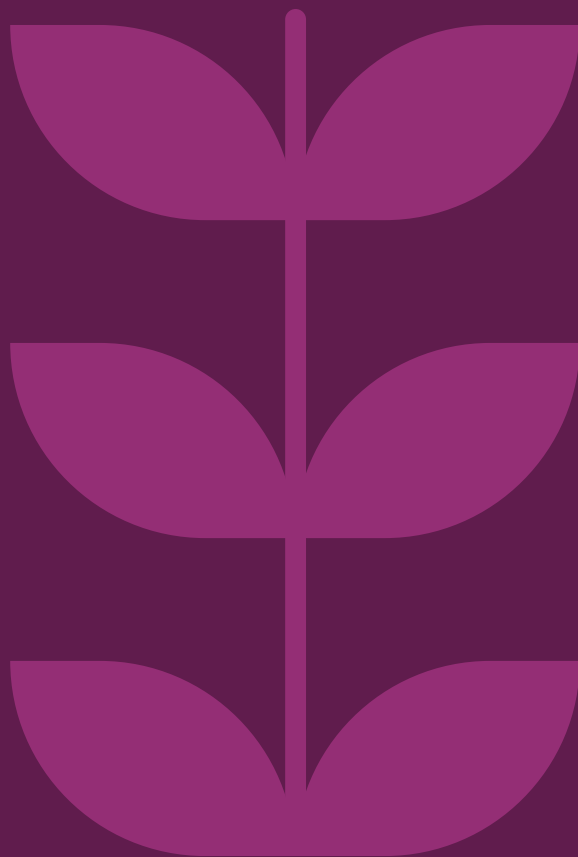

TALOUSARVIO 2026

Toiminta- ja taloussuunnitelma
2026–2028

YLÄ-SAVON SEURAKUNTAYHTYMÄ
SUOMEN EV. LUT. KIRKKO

YLÄ-SAVON SEURAKUNTAYHTYMÄ

TALOUSARVIO VUODELLE 2026

TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2026-2028

Sisällysluettelo

1. Yleisperustelut ja lähtökohdat	1
2. Seurakunnallinen toiminta	
Toimintasuunnitelma vuosille 2026-2028	
Iisalmen seurakunta	11
Lapinlahden–Varpaisjärven seurakunta	21
Nilakan seurakunta	28
Sonkajärven seurakunta	35
Yleishallinto	39
Hautaustoimi	42
Kiinteistötoimi	43
Hautainhoitorahasto	45
3. Käyttötalousosa pääluokkataso	
Hautaustoimi	49
Iisalmen seurakunta	49
Kiinteistötoimi	50
Lapinlahden–Varpaisjärven seurakunta	51
Nilakan seurakunta	51
Sonkajärven seurakunta	52
Yleishallinto	53
4. Tuloslaskelma	56
5. Hautainhoitorahaston tuloslaskelma	59
6. Liitteet	
Pääluokkayhteenvedo	61
Tuloslaskelmavertailu	62
Rakennusten kunnossapitokohteet	63
Investointiosa	64
Henkilöstösuunnitelma	65
Henkilöstöliite	66

TALOUSARVIO 2026 JA TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2026-2028

1. YLEISPERUSTELUT JA LÄHTÖKOHDAT

1.1. Ylä-Savon seurakuntayhtymän ja sen jäsen seurakuntien strategia vuosille 2021–2026

Ylä-Savon seurakuntayhtymän ja sen seurakuntien strategia hyväksyttiin vuonna 2021 uuden koko kirkon Ovet auki -strategian pohjalta. Strategia valmisteltiin yhdessä henkilöstön ja luottamushenkilöiden kanssa. Strategia vuosille 2021-2026 on seuraavan sisältöinen:

Yhdessä – rohkeasti – kristittyinä

Olemme läsnä yläsavolaisten arjessa

- Kerromme rohkeasti uskosta Jumalaan.
- Kuulumme ja näymme livenä, virtuaalisesti ja mediassa.
- Tuemme heikoimpia ja annamme heille äänen.

Kasvamme yhdessä kristittyinä

- Arvostamme toisiamme.
- Puhumme Jumalasta, kuuntelemme ihmistä.
- Annamme tilaa osallistua ja vaikuttaa.

Olemme samassa veneessä

- Jokainen Jumalan luoma ihminen on ainutlaatuinen ja arvokas.
- Näemme erilaisuuden rikkautena ilman syrjintää.
- Kannamme vastuuta toisistamme luomalla yhteyttä.

Kannamme ja jaamme vastuuta

- Olemme avoin ja aloitteellinen yhteiskumppani.
- Edistämme ekumeniaa.
- Autamme ja kannustamme jokaista käyttämään lahjojaan.

Teemme tilaa uusille avauksille

- Rakennamme huomista ilman eilisen taakkoja.
- Kokeilemme rohkeasti uutta virheitä pelkäämättä.
- Asetamme tavoitteita ja arvioimme työmme tuloksia.

Uskomme tulevaisuuteen

- Toimimme kestävästi ja luomakuntaa kunnioittaen.
- Kuuntelemme ja rohkaismme lapsia ja nuoria.

1.2. Talousarvion rakenne

Seurakunnat käyttävät soveltuvien osien kirjanpitolain ja -asetuksen mukaista kirjanpitoa eli ns. liikekirjanpitoa.

Talousarvio jakautuu neljään osaan: käyttötalous-, investointi-, tuloslaskelma- ja rahoitusosaan. Investointimenot aktivoidaan ja kirjataan tulosvaikutteisiksi kuluiksi vahvistetun poistosuunnitelman mukaisesti. Menojen ja tulojen kirjaus tapahtuu suoriteperiaatteen mukaan. Tämän takia toteutetaan mm. lomapalkkojen ja lomarahojen jaksotus. Poikkeuksena ovat verotulojen kirjaukset, joissa käytetään maksuperusteista kirjausta.

Talousarvion **käyttötalousosassa** esitetään varsinaisen toiminnan menot ja tulot. **Investointiosaan** kirjataan yli 10.000 euron suuruiset irtaimistohankinnat ja yli 30.000 euron suuruiset rakentamishankkeet. **Tuloslaskelmaosassa** ja **rahoituslaskelmaosassa** kuvataan talousarvion kokonaistaloutta. Tuloslaskelmaosassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat verotulot ja toiminnan menot ja tulot sekä suunnitelman mukaiset poistot. Vakaan talouden lähtökohtana on se, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen. Sopeutuksen onnistuminen on nähtävissä tuloslaskelmaosassa tulo- ja menojen riittävyytenä.

Muodollista tulojen ja menojen tasapainottamista eli pyrkimystä nollatulokseen ei edellytetä vuositasolla, vaan tuloslaskelmaosan rivi **tilikauden ylijäämä/alijäämä** voi talousarviossa olla yksittäisenä suunnitelmavuotena yli- tai alijäämäinen. Pääsääntöisesti on pyrittävä siihen, että kolmivuotisella suunnitelmakaudella seurakuntayhtymän tulot kuitenkin kattavat menot.

Käyttötalousosan suunnitelmien avulla ohjataan seurakuntayhtymän toimintaa. Talousarvion käyttötalousosassa yhteinen kirkkovaltuusto asettaa toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa asetettujen tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot hallintoelimille tehtävien hoitamiseen. Vastaavasti yhteisen kirkkoneuvoston on esitettävä toimintakertomuksessa selvitys valtuuston talousarviossa ja suunnitelmassa asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Kirjanpitolain muutoksen myötä ennen satunnaisina erinä käsitellyt tulot ja menot kirjataan nyt käyttötalousosaan tuloksi tai menoksi. Esimerkkinä kiinteistöä myydessä tasearvon ylittävä osuus kirjataan myyntivoittona muiden toimintatuottojen tiliryhmään kiinteistötoimen pääluokkaan.

Tuloslaskelmaosaan suoraan otettavia tuloarvioita ja määrärahoja seurakuntataloudessa ovat verotulot, verotuskustannukset, keskusrahastomaksut sekä rahoitustulot ja – menot. Tilikauden tuloksen käsittelyerät ovat vapaaehtoisten varausten muutokset ja rahastojen muutokset. Nämä viimeksi mainitut eivät ole määrärahoja tai tuloarvioita, koska ne eivät ole rahoitusvaikutteisia eriä. Valtuusto hyväksyy kuitenkin niitä koskevat suunnitelmat talousarvion tuloslaskelmaosan hyväksymisen yhteydessä.

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankkeille. Investointiosassa esitetään myös perustelutietoina investointihankkeen kokonaiskustannusarvio.

Rahoitusosassa osoitetaan, kuinka paljon tarvitaan tulo- ja menojen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja mahdollisiin lainanlyhennyksiin ja miten rahoitustarve katetaan tai kuinka suuri on rahoitusjäämä ja miten se käytetään.

Tehtäväalueille annettujen laadintaohjeiden mukaan on laadittu toimintasuunnitelma ja tavoitteet sekä näiden 1-3 keskeistä painopistettä. Vuosien 2027-2028 toimintasuunnitelmassa ilmaistaan karkealla tasolla tavoitteet ja toiminnalliset painopisteet.

Kirkkohallituksen ohjeiden mukaan seurakuntien on kohdistettava kiinteistötoimen ja yleishallinnon kustannukset tehtäväalueille tarkoituksena saada selville tieto, miten voimavarat todellisuudessa jakautuvat kirkon perustehtävien kesken. Kohdistamista ei kuitenkaan ole tehty talousarvion yhteydessä.

1.3. Talousarvion 2026 laadinnan lähtökohdat

Ylä-Savon seurakuntayhtymän taloudellinen tilanne on ollut käyttötalouden huomattavista kustannusvähenneistä huolimatta haastava pääsääntöisesti koko toiminta-ajan. Tosin vuodesta 2023 alkaen tilanne on kääntynyt selvästi parempaan suuntaan verotusperusteiden muutoksen vuoksi lisääntyneiden kirkollisverotilitysten ansiosta. Yleinen kustannustaso on kuitenkin viime vuosina noussut poikkeuksellisen paljon korkean inflaation ja palkankorotuksista aiheutuneiden henkilöstökustannusten lisääntymisen vuoksi ja käyttötalouden nettokustannukset myös lisääntyneet. Inflaatio on nyttemmin palautunut jopa normaalia matalammalle tasolle, mutta osa kustannuksista jäänyt edelleen korkeiksi.

Lähtökohta taloussuunnitteluun

Valtionvarainministeriön taloudellisen katsauksen 22.9.2025 mukaan Suomen bruttokansantuote (BKT) kasvoi viime vuonna 0,4 prosenttia vuositasolla ja talouden toipuminen jatkuu. Inflaation hidastuminen, korkojen lasku ja tuloveronalennukset lisäävät kulutusta. Rakentamisen toipuminen, energiasiirtymä ja puolustushankinnat kasvattavat investointeja. Talouden kasvua hidastavat Yhdysvaltojen tullien korotukset ja yleinen epävarmuus. BKT arvioidaan vuonna 2025 kasvavan 1,0 prosenttia, vuonna 2026 1,4 prosenttia ja vuonna 2027 1,7 prosenttia. Työllisyys kasvaa vasta vuosina 2026–2027 talouden vahvistuessa. Työttömyysaste laskee vuoden 2025 9,4 prosentista 8,4 prosenttiin vuonna 2027.

Heikko lähtötilanne ja talouden hidas kasvu painavat julkista taloutta tänä vuonna. Lähivuosien ennakoitu talouskasvu sekä hallituksen sopeutustoimet pienentävät alijäämää vain maltillisesti, kun menoja lisäävät kasvavat puolustusinvestoinnit, hoiva- ja hoitomenot sekä velanhoitokustannukset. Julkisyhteisöjen alijäämä on tänä vuonna 4,3 prosenttia suhteessa BKT:hen ja pienenee siitä n. 3,6 prosenttiin vuonna 2026 ja kolmen prosentin tuntumaan ennustejakson lopulla. Velkasuhde vakiintuu hetkellisesti vuonna 2027, minkä jälkeen se kääntyy uudelleen kasvuun ja ylittää 90 prosenttia vuonna 2029.

Ylä-Savon seurakuntayhtymän vuoden 2026 käyttötalouden talousarvioraami hyväksyttiin yhteisen kirkkoneuvoston kokouksessa 13.5.2025. Käyttötalouden nettokustannuksiin tehtiin vuoden 2025 talousarvioon verrattuna laskennallinen lisäys 3,0 %. Seurakuntien määrärahat on jaettu periaatteella, että jokaiselle seurakunnalle annetaan ensin perusosa 75 000 euroa ja loppuosa jaetaan seurakuntien jäsenmäärän perusteella.

Hautaustoimessa hautausmaahallinnon kustannuspaikalle tehtiin vuoden 2026 raamiin lisäys 75 000 euroa hautausmaiden kartoitustyöhön sisältäen vuosittaisen käyttökustannuksen 10 000 euroa, kirkollisten vaalien kustannuspaikalle lisäys 35 000 euroa seurakuntavaaleja varten sekä kirkkoherranviraston kustannuspaikalle lisäys 11 000 euroa digitaalisen arkiston käyttökustannuksiin.

Lisäksi talousarvioraamiin on korjauksena lisätty raamin hyväksymisen yhteydessä huomioimatta jäänyt vuoden 2027 Iisalmen Herättäjäjuhlien kustannuspaikka, jolle pääsihteerin palkkauksesta aiheutuu vuodelle 2026 noin 20 000 euron kulu ja Herättäjäjuhliin 2026 osallistumisesta noin 11 500 euron kulu, jotka yhteensä 31 500 euroa on korjattu raamiin. Samoin on korjauksena raamista poistettu vuosien 2026-2028 Keva-projektin summa 10 300 euroa, koska projekti koski vain vuotta 2025.

Talousarvioraamin 2026 toimintakate muutosten jälkeen on 7 497 872 euroa. Käyttötalouden nettokustannukset lisääntyisivät 322 490 euroa verrattuna vuoden 2025 talousarvioon. Talousarvioraamin laadintavaiheen mukainen tulos 2026 olisi noin 14 000 euroa ylijäämäinen.

Kirkollisvero ja jäsenmäärän kehitys

Kirkollisverotilitysten määrään vaikuttavat talouden yleisen kehityksen lisäksi veroperustemuutokset, työllisyystilanne, kirkollisveroprosentin suuruus, seurakunnan jäsenten ansiotulojen määrä ja ansiotuloja saavien lukumäärä sekä erityisen merkittävästi valtiovarainministeriössä yleensä kahdesti vuodessa määritettävät ennakonpidätysten jaon ryhmäosuudet eri veronsaajille. Veronsaajia ovat valtio, kunnat, seurakunnat (ev.lut. ja ort.) ja Kela.

Kirkon jäsenmäärä on alentunut viime vuosina noin prosenttiyksikön vuodessa. Vuoden 2025 alussa kirkkoon kuului 62,2 prosenttia koko maan väestöstä. Ylä-Savon seurakuntayhtymän alueella osuus oli edelleen selvästi korkeampi ollen 73,0 prosenttia mutta täälläkin osuus on vähentynyt noin prosenttiyksikön vuosivauhdilla. **Seurakuntiemme jäsenmäärä 31.8.2025 on 27 930 ja muutos 1-8/2025 yhteensä -428**, kun se vastaavalla aikavälillä 2024 oli -402. Liittyneiden/eronneiden netto on -56 (v. 2024 oli -55), kastettujen/kuolleiden -270 (-211) ja sisään/ulos muuttaneiden -102 henkilöä (-136). Jäsenmäärän vähentyminen on ollut haasteena koko seurakuntayhtymän toiminta-ajan.

Verotilitykset 1-9/2025 ja valtionrahoitus

Seurakuntayhtymälle on tilitetty kirkollisveroja syyskuun loppuun mennessä 1,0 % enemmän kuin 1-9/2024 ja valtionrahoitusta 4,4 % enemmän. Kirkollisverotilitysten pysyminen hyvällä tasolla selittyy palkkojen sekä eläkkeiden ja niistä tehtävien ennakonpidätysten lisääntymisellä, vaikka yleinen taloustilanne ja sen myötä työllisyysaste eivät ole kehittyneet positiivisesti.

Seurakunnille tilitetään valtionrahoitusta yhteiskunnallisten tehtävien hautaustoimi, väestökirjanpito ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpito hoitamiseen. **Hallituksen talousarvioehdotuksessa 2026 esitetään kirkon valtionrahoitukseen vähennystä noin 9 %,** Kirkolle tilitettävän valtionrahoituksen määrä 2026 olisi yhteensä noin 96 milj. euroa tämänvuotisen 105 milj. euron sijaan. **Ylä-Savon seurakuntayhtymässä laskennallinen vaikutus vuonna 2026 on noin 76 000 euron vähennys.**

Koska kirkollisvero ja valtionrahoitus eivät ole rinnasteisia tulonlähteitä eikä yhteiskunnallisia tehtäviä tule rahoittaa kirkollisverolla, tulisi valtionrahoituksen leikkaus pyrkiä kompensoimaan hautaustoimen maksuja korottamalla. Siksi Ylä-Savon seurakuntayhtymän hinnastoon 2026 esitetään hautauspalvelu- ja hautapaikkamaksujen korottamista 15 prosentilla.

Henkilöstökulut 2026 ja muuta huomioitavaa

Työnantajamaksujen arvioidaan vuonna 2026 olevan seuraavat:

- kirkon eläkemaksu JUEL yhteensä 28,7 %, josta työntekijän osuudeksi kaikille vakuuttamisikäisille vuonna 2026 tulee 7,3 %,
- sairausvakuutusmaksu 1,89 % (v. 2025 1,87 %) ja
- työttömyysvakuutusmaksun kokonaisprosentti noin 0,67 % (0,44 %). Maksu on palkkasummaan 2 509 500 euroa saakka 0,31 % ja sen ylittävästä osasta 1,23 %.

Työnantajan maksamien palkkojen henkilösivukulujen 2026 ennakoidaan olevan:

- JUEL-eläkevakuutusmaksut	21,40 %
- sv- ja muut pakolliset vakuutusmaksut yht.	3,11 %
Yhteensä	24,51 %

Vuoden 2026 talousarviossa henkilöstökulut ovat yhteensä 4 977 360 euroa, josta palkat ja palkkiot 4 012 990 euroa ja niistä maksettavien henkilösivukulujen työnantajan osuus 964 370 euroa. Vuoden 2025 talousarvion henkilöstökulut yhteensä ovat 4 878 534 euroa, joten muutos on +98 826 euroa. Muutokseen vaikuttaa 1.3.2026 alkaen tuleva palkkojen 2,9 % korotus.

Harkinnanvaraisen palkanosan vuodesta 2020 alkaen korvanneen suorituslisän kustannusvaikutus sivukuluineen on noin 60 000 euroa vuodessa.

Talousarvioesitys sisältää 25 euron suuruisen **kokouspalkkion** maksamisen yhteisen kirkkovaltuuston, yhteisen kirkkoneuvoston ja seurakuntaneuvostojen sekä vaalilautakuntien kokouksista luottamushenkilöille ja siihen oikeutetuille viranhaltijoille. Määrärahoja on tarkoitukseen varattu yhteensä 26 900 euroa.

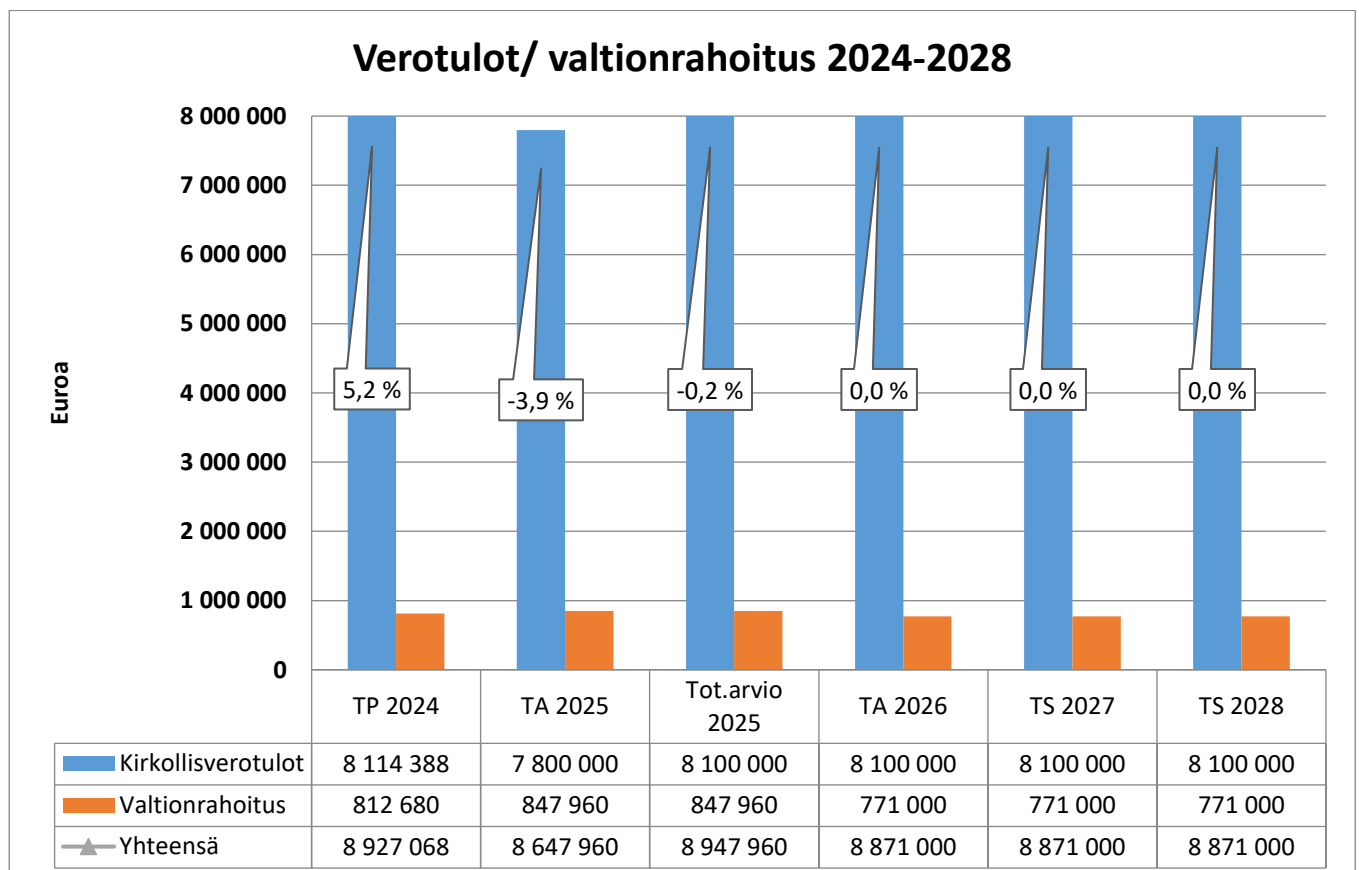
Seurakuntayhtymän kiinteistöistä maksettavan **kiinteistöveron** arvioitu määrä 2026 on noin 125 800 euroa. **Kunnallisveroa** maksetaan metsätalouden osalta sekä kiinteistöistä, jotka ovat ulkopuolisessa käytössä ja joista mahdollisesti kertyy nettotuloa (vuokra-asunnot). Seurakuntayhtymän maksamien kunnallisverojen arvioidaan olevan yhteensä 20 000 euroa. Lisäksi seurakuntayhtymä on **arvonlisäverovelvollinen** tilojen tilapäisestä vuokrauksesta ulkopuolisille, metsän myynnistä ja liiketilojen vuokrauksesta – vastaavasti voidaan vähentää niihin liittyviin ostoihin sisältyvää arvonlisäveroa kohteesta riippuen joko osittain tai täysimääräisesti.

Ylä-Savon seurakuntayhtymän talousarvioehdotuksessa vuodelle 2026 käyttötalousosan nettomenojen loppusumma (=ulkoinen toimintakate) on 7 477 482 euroa, kun se talousarviossa 2025 on muutosten jälkeen 7 403 382 euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna on **1,0 % tai 74 103 euroa. Talousarvioraamin 2026 toimintakate on 7 497 872 euroa, joten talousarvioesitys alittaa raamin 20 390 eurolla tai 0,3 %:lla.**

Kaikki seurakunnat saivat laadittua talousarvionsa talousarvioraamin summien puitteissa. Seurakuntien talousarvioihin vuodelle 2026 kuitenkin lisättiin taloushallinnossa arvioitu käyttämättä jättävän vuodelle 2025 myönnetyn ylimääräisen diakonia-avustuksen osuus 20 %/ 20 000 euroa ja seurakuntien raami yhteensä ylittyi 19 228 euroa. Keskimääräinen euroa/ jäsen -osuus on 132,72 euroa ja vaihteluväli Iisalmen 127,19 eurosta Sonkajärven 149,30 euroon/ jäsen.

Myös seurakuntayhtymän pääluokat pysyivät raameissaan. Hautaustoimessa alitus oli lähes 38 000 euroa.

Ylä-Savon seurakuntayhtymän **yhteinen kirkkovaltuusto vahvistaa 7.10.2025 vuoden 2026 kirkollisveron tuloveroprosentin ja esityksenä on edelleen 1,65 %.** Arviot vuosien 2025-2028 kirkollisverotilityksistä perustuvat soveltuvin osin kirkkohallitukselta saatuun kirkollisvero- ja jäsenennusteeseen. Tosin syksyllä 2025 ei vielä ole saatu päivitettyä ennustetta. Seurakuntayhtymän kirkollisverotilitysten arvioidaan pysyvän vuonna 2025 vuoden 2024 tasolla ja vuosina 2026-2028 edelleen samalla tasolla. Alla arviot kirkollisveroista ja valtionrahoituksesta 2025-2028.

Kirkon keskusrahastolle maksettavan eläkerahastomaksun arvioidaan 2026 olevan edelleen 5,0 % viimeksi valmistuneen verotuksen (2024) kirkollisveron määrästä. Maksun tarkoituksena on kasvattaa kirkon eläkerahastoa sen varmistamiseksi, että eläkerahaston varat riittävät selviytymään tulevista vuosista vanhuuseläkemenojen noustessa voimakkaasti. **Vuonna 2026 Ylä-Savon seurakuntayhtymä**

maksaa kirkon keskusrahastolle eläkerahastomaksua noin 397 000 euroa, lisäystä vuoteen 2025 verrattuna noin 11 000 euroa.

Muita tuloslaskelmaosan kustannuksia ovat Kirkon keskusrahastolle maksettava seurakuntamaksu 7,5 % valmistuneen verotuksen laskennallisesta kirkollisverosta, maksumme noin **313 000 euroa**, lisäystä vuoteen 2025 verrattuna noin 9 000 euroa sekä seurakuntien osuus **Verohallinnon verotuskustannuksista**, laskentaperusteena jäsenmäärään perustuva osuus Verohallinnon toimintamenoista. Ennakkotieto seurakuntayhtymän verotuskustannuksista 2026 on noin **104 500 euroa**, vähennystä vuoteen 2025 verrattuna 4 000 euroa.

Tuloslaskelman mukainen **vuosikate on liitteen 2 mukaisesti 606 628 euroa**, mikä riittäisi kattamaan poistot, joiden arvioitu kokonaismäärä on noin 576 000 euroa.

Talousarvion 2026 tuloslaskelman tulos on 55 501 euroa ylijäämäinen. Arvioitu tulos suunnitelmavuosina kirkollisverolla 1,65 % olisi vuonna 2027 ja 2028 vuoden 2026 talousarvioesityksen summalla ylijäämäinen noin 51 000 euroa. Taseessa on 1.1.2025 jäljellä edellisten vuosien kertynyttä ylijäämää yhteensä 3 673 295 euroa.

Investointiosaan vuodelle 2026 on varattu määrärahaa yhteensä 1 280 000 euroa, josta pääosa 1 150 000 euroa Iisalmen Pyhän Ristin kirkon korjaukseen. Muita kohteita ovat Iisalmen vanhan hautausmaan laajennuksen suunnittelu, Sonkajärven kirkon esteettömän wc:n suunnittelu ja Alapitkän kirkon korjauksen suunnittelu. Kohteet vuosina 2026-2028 on esitetty lisätietona olevan talousarviokirjan liitteessä 4. Arvioitu vuosikate (=tulorahoitus) vuonna 2026 ei riittäisi kattamaan investointeja.

Vaikka vuosien 2026 – 2028 ennakoidaan tässä vaiheessa toteutuvan hieman ylijäämäisinä, on huomioitava laskelmien arvioihin sisältyvän useita epävarmuustekijöitä.

1.4.Talousarvion sitovuustaso

Talousarvion sitovuustaso yhteiselle kirkkovaltuustolle on seuraava:
(Nettomenot eivät saa ylittyä ilman kirkkovaltuuston lupaa).

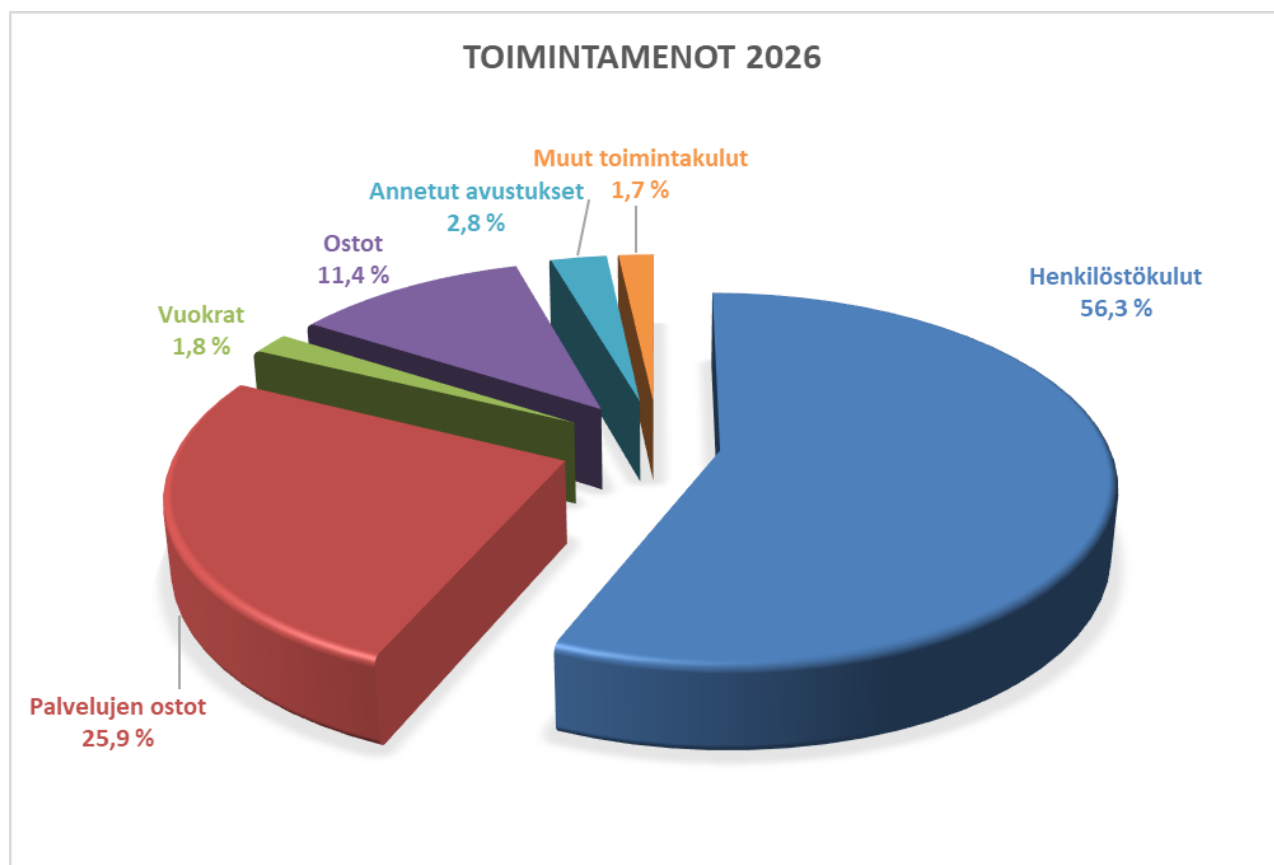
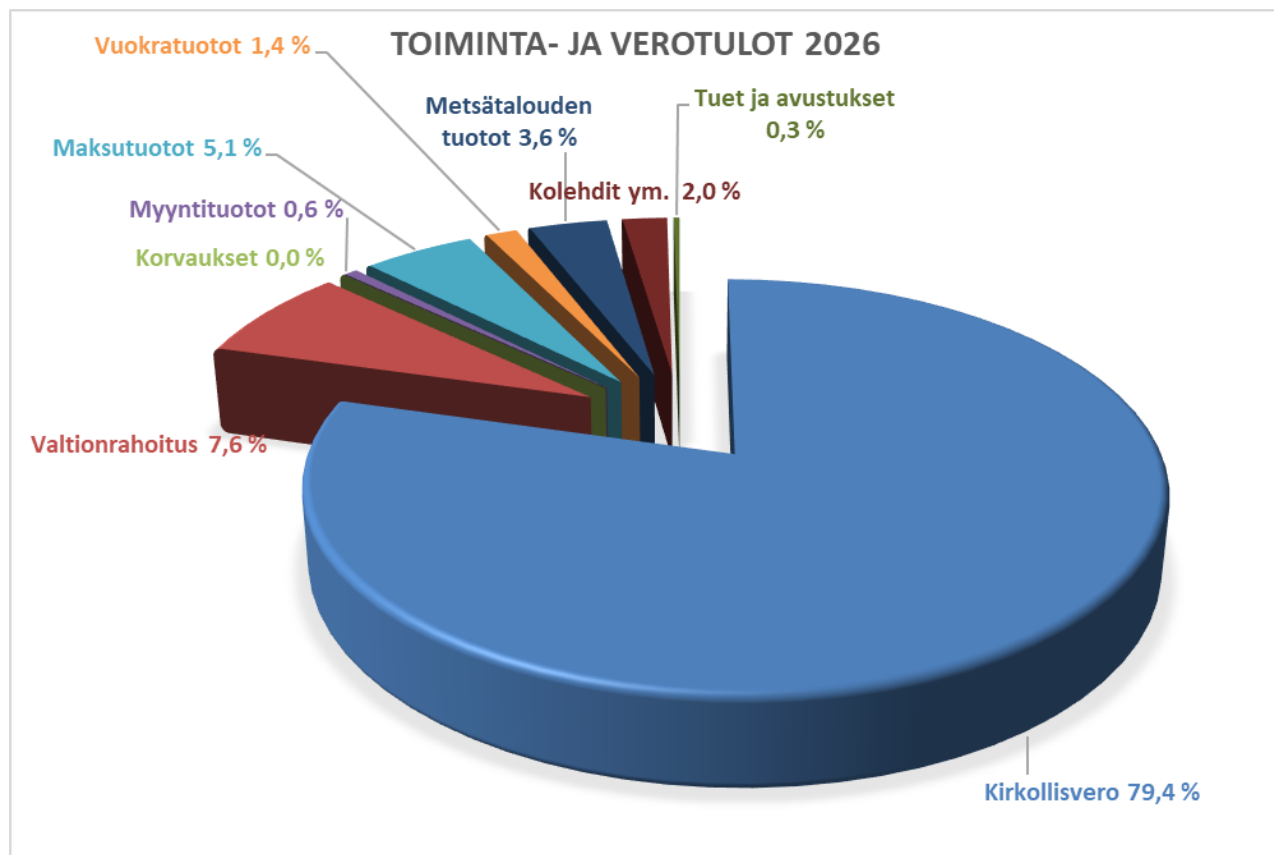
Käyttötaloudessa

1. pääluokassa (yleishallinto) yksikkötaso
2. pääluokassa (seurakuntatyö) seurakuntaakohtainen yksikkötaso
4. pääluokassa (hautustoimi) yksikkötaso
5. pääluokassa (kiinteistötoimi) yksikkötaso
7. pääluokassa (investointiosa) yksikkötaso.

Poikkeuksen, joiden osalta **tilitason ylittäminen** ei ole luvallista, muodostavat seuraavat tiliryhmät:

- osuudet ja korvaukset
- avustukset.

Ylä-Savon seurakuntayhtymän käytännön mukaan hallinnon vyörytyserät sekä sisäiset korkomenot ja -tulot eivät ole sitovia eriä. Myöskään sisäisiä vuokramenoja ja tuloja ei yleensä määritellä sitoviksi eriksi.

1.5.Talousarvio tulo- ja menolajeittain

Yllä olevissa kuvioissa on esitetty eri tulo- ja menolajien osuudet vuoden 2026 talousarviossa.

Seurakuntayhtymän pääasialliset tulonlähteet ovat kirkollisverotulot ja valtionrahoitus, sillä niistä kertyy noin 87 % kaikista tuloista. Henkilöstökulut muodostavat suurimman menolajin, osuus 56,3 % kaikista menoista.

Talousarvion liiteosassa on liitteenä 1 talousarvion pääluokkayhteenvedo ja talousarvioesitysten 2026 vertailu suhteessa raamibudjettiin, liitteenä 2 tuloslaskelmavertailu vuosille 2025 – 2028 sisältäen to-
teuma-arvion vuodelle 2025, liitteenä 3 rakennusten kunnossapitohankkeet, liitteenä 4 investointisuun-
nitelma 2026 - 2028, liitteenä 5 henkilöstösuunnitelma vuosille 2026 - 2028 ja liitteenä 6 yhdistelmä vi-
ran- ja toimenhaltijoista.

1.6.Kirkon palvelukeskuksen asiakkuus

Ylä-Savon seurakuntayhtymä on ollut vuoden 2017 alusta Kirkon palvelukeskuksen (Kipa) asiakkaana. Kipa tuottaa valtakunnallisesti taloushallinnon palveluja ja tarjoaa kirjanpidon ja palkanlaskennan tieto-
järjestelmät seurakuntatalouksille, hiippakunnille ja kirkon keskusrahastolle. Kaikki seurakuntataloudet
ja muut edellä mainitut ovat liittyneet asiakkaaksi viimeistään vuonna 2017. Arvioitu kustannus vuoden
2026 palvelumaksujen osalta on 72 000 euroa.

1.7.Talousarvion täytäntöönpano-ohjeet

1. Määrärahojen käyttö ja tavaroiden hankinta

Kukin työalan vastaava viranhaltija vastaa työalansa varojen käytöstä. Kun toimintoja ja hankintoja suunnitellaan, ensin on varmistuttava, että varoja on jäljellä. Suurimmista ka-
luste- ja tarvikehankinnoista päättää yhteinen kirkkoneuvosto tarjousten perusteella. Johta-
villa viranhaltijoilla on oikeus tehdä hankintoja yhteisen kirkkoneuvoston hyväksymän han-
kintasäännön mukaisesti. Työalan vastaava tai hänen määräämänsä viranhaltija tekee muut
työalan hankinnat. Talouspäällikkö päättää työnjaon mukaisesti matkapuhelinten hankin-
nasta ja puhelimet asennetaan etähallittaviksi Elisan päätelaitepalveluympäristöön.

Ostoja suorittaessa tulee varmistua siitä, että ostolaskuun merkitään:

- kuka hankinnan suoritti ja
- työala tai kiinteistö, jota lasku koskee.

Näin lasku ohjautuu sähköisesti suoraan oikealle henkilölle tarkastuskiertoon. Jos laskulla ei
ole hankinnan tehneen nimeä, ohjautuu lasku taloushallinnon tarkastajaryhmälle.

Hankintakortit. Tarvikkeita hankittaessa käytetään mahdollisia kauppojen hankintakort-
teja tai FirstCard-korttia, mikäli sellainen on käytössä. Uudet kortit tilataan keskitetysti seu-
rakuntayhtymän hallinnon toimistosta.

2. Laskutus ja tarkastukset

Ostolaskut käsitellään Kipan sähköisessä kierrossa, jossa laskut kierrätetään tarkastajille ja
hyväksyjille sähköisesti. Ostolaskut vastaanotetaan joko verkkolaskuna verkkolaskuosoit-
teeseen tai jos verkkolaskutus ei ole mahdollista, paperilaskuna Kipan ilmoittamaan posti-
osoitteeseen.

Mikäli paperilasku kulkeutuu johonkin seurakuntayhtymän toimipisteeseen, on se toimitet-
tava välittömästi seurakuntayhtymän hallinnon toimistoon jatkotoimenpiteitä varten.

Laskujen tarkastusjärjestys on seuraava:

- asia- ja numerotarkastus sekä tiliointi; tekee tavaran tilannut ja vastaanottanut tai hallin-
non tarkastusryhmä,
- laskun hyväksyntä; tekee työalan hyväksyjä.

Matkalaskut ja päivärahalaskut tehdään sähköisesti Kipan M2-matka- ja kululaskujärjestelmässä. Poikkeuksena kesätyöntekijöiden leiripäivärahat ja matkalaskut, joiden tiedot toimitetaan lomakkeilla.

Maksut. Yhteinen kirkkoneuvosto päättää seurakuntayhtymän ja seurakuntien veloittamista maksuista hautapaikkamaksuja lukuun ottamatta. Hautapaikkamaksut vahvistaa yhteinen kirkkovaikuttajain.

Virkamatkat. Päivärahaan tai matkakorvaukseen oikeuttavasta työntekijän virkamatkasta, joka ulottuu oman seurakunnan ulkopuolelle, päättää lähin esimies. Virkamatkot korvataan edullisinta kulkuneuvoa käyttäen.

Seurakuntaneuvosto päättää seurakuntien työntekijöiden ulkomaanmatkoista aina erikseen. Yhteinen kirkkoneuvosto tekee vastaavan päätöksen seurakuntayhtymän työntekijöiden osalta.

Kerhonohjaajien, vapaaehtoisten ja vastaavien matkakorvaus on 0,27 €/ km, mikä on sama kuin Verohallinnon hyväksymä vähennys auton käytöstä työmatkalla.

Palkkioiden maksaminen. Niiden viranhaltijoiden, joiden asiana on huolehtia esim. kerhonohjaajien tai isosten palkkioista, tulee toimittaa täydelliset tiedot (palkkiolista, henkilötiedot ja verokortit) kerhoittain tai ryhmittäin hallintoon, jossa palkkiotiedot syötetään Populus-palkanlaskentajärjestelmään.

Pappien ja kanttorien sijaisten sekä esiintyjien palkkioita varten pyydetään toimittamaan srk-yhtymän hallintoon palkanlaskijalle ao. palkkioiden saajan henkilötiedot henkilötunnukseen, pankki-, osoite- ja verotustiedot sekä maksatus- ja tiliointitiedoin täytetty palkkiolomake. Palkkiotapahtuma syötetään hallinnossa Populusiin, jossa se vielä kiertää sähköisesti hyväksyttäväksi.

Ennakkoperintärekisterimerkintä vaaditaan yrityksiltä, joilta hankitaan palveluja ja maksetaan palveluista työ- tai käyttökorvausta. **Jos rekisterimerkintä puuttuu, ei yrityksen palveluita käytetä**, koska seurakuntayhtymä olisi tällaisessa tapauksessa velvollinen huolehtimaan ennakonpidätyksestä yrityksen puolesta.

Yrittäjäeläketodistuksen pyytäminen. Kun tilataan palvelua toiminimeltä tai ammatinharjoittajalta (ei oy, ay, ky), tilaajan on pyydettävä palveluntarjoajalta yrittäjäeläketodistus. Työtilaus koskee usein luennoitsijoita, työnohjaajia, pienempiä ko-neurakoitsijoita tai esiintyjä. Ellei yrittäjä hoida itse yrittäjäeläkemaksua, seurakuntayhtymän tulee maksaa työn osuudesta eläkevakuutusmaksu. **Yrittäjäeläketodistus tulee pyytää työsuorituksesta sovittaessa eli työala pyytää sitä itse.**

Retki- ja leirimaksut laskutetaan tapahtumaan osallistujilta pääsääntöisesti Katrinan ilmoittautumisten yhteydessä mutta käteismaksuina kerätyistä varoista tehdään selvitys ja tilitetään Iisalmessa hallinnon toimistoon ja muissa seurakunnissa suoraan pankin yösalil-löön. Seurakunnan kirjanpidossa on käytössä ns. bruttoperiaate, eli menot käsitellään meno-na ja tulot tuloina. Näin myös esim. kaikki retkien ja leirien tulot laskutetaan myyntireskontran kautta tai tilitetään edellä mainitulla tavalla ja kaikki leirien ja retkien laskut maksetaan ostoreskontran kautta.

Seurakunnan toiminnan hyväksi saadut kolehtitulot otetaan asianomaisen työalan tuloksi vuosittain ja tulot on pääsääntöisesti käytettävä saman kalenterivuoden aikana työalan päättämään tarkoitukseen.

Opiskelijoiden **ohjauskorvaukset** työala voi johtokunnan tai seurakuntaneuvoston päätöksellä käyttää ns. ylimääräiseen koulutukseen tai henkilökunnan työtoimintaan tilivuoden

aikana. Ohjauskorvausta saadaan oppilaitoksista, joiden opiskelijat harjoittelevat seurakunnassa. Palkkiota ei kuitenkaan makseta ohjaaville työntekijöille itselleen.

1.8. Ympäristövastuun huomioiminen kaikessa toiminnassa

Talousarvion yleisperustelujen lopuksi kehoitetaan huomioimaan seuraavat Ylä-Savon seurakuntayhtymän ympäristöstrategian pääkohdat kaikessa seurakuntien ja seurakuntayhtymän toiminnassa:

1. Kristilliseen uskoon kuuluu olennaisena osana luomakunnan kunnioittaminen ja kiitollisuus Luojan lahjoista. Ylä-Savon seurakuntayhtymä sitoutuu tämän vakaumuksen pohjalta varjelemaan luomakuntaa ja työskentelemään elinvoimaisen elinympäristön säilyttämiseksi sekä turvatun tulevaisuuden takaamiseksi. Tähän pyritään suosimalla kestäviä, ympäristöystävällisiä toimintamalleja ja ratkaisuja kaikissa toimintamuodoissa.
2. Ylä-Savon seurakuntayhtymän johto on sitoutunut ympäristöasioiden hoidon jatkuvaan parantamiseen. Ympäristö ja kestävyys huomioidaan toimintojen suunnittelussa ja osana päivittäistä päätöksentekoa. Johto myös huolehtii, että ympäristötyöhön on saatavilla riittävästi resursseja.
3. Kaikki työntekijät kantavat vastuuta yhtymän ympäristötyöstä sitoutumalla vastuulliseen ympäristöasioiden hoitoon omilla työalueillaan. Ympäristöasioiden jatkuvaan parantamiseen pyritään kirjaamalla kunkin työalan ympäristötavoitteet toimintasuunnitelmiin ja seuraamalla toteutumista toimintakertomuksissa.
4. Myös seurakuntalaisia kutsutaan pitämään huolta yhteisestä elinympäristöstä. Pitämällä ympäristöasioita esillä seurakuntien toiminnoissa ja avaamalla ovet yhteistyöhön kaikkia kannustetaan luomakunnan varjelijoiksi.

2. Seurakunnallinen toiminta

2.1.1 Iisalmen seurakunta

Iisalmen seurakuntaa ovat ravistelleet usean vuoden ajan monet muutokset. Vuoden 2026 toimikautena talousarviomäärärahamme kasvavat hieman. Joudumme kuitenkin sopeuttamaan toimintaamme henkilöstöku- lujen lisääntymisen ja palkkojen kasvun vuoksi, jolloin talousarviomuutosta 66 291 euroa ei voida kokonaan käyttää toimintaan. Muutoksienkaan keskellä emme kuitenkaan unohda perustehtäväämme. Seurakunta välit- tää edelleen ilosanomaa Jumalan rakkaudesta.

Henkilöstöresursseista pyrimme pitämään kiinni, mutta tulevaisuudessa se on yhä haastavampaa. Haluamme tukea myös jatkossa työntekijöitä ammatillisessa kehityksessä ja panostamme henkilöstön koulutukseen myös vuonna 2026. Osaava työvoima on kaiken toiminnan edellytys.

Panostamme toimintaan seurakuntalaisten kesellä yhteisöllisesti toimien, kohdaten yhdessä toinen toisemme, niin arjessa kuin juhlassa. Tällaisena seurakunta kutsuu ihmisiä kolmiyhteisen Jumalan yhteyteen, tukee seu- rakuntalaisten kasvua kristittyinä elämän eri vaiheissa sekä rohkaisee välittämään lähimmäisistä ja luomakun- nasta. Iisalmen seurakunta sitoutuu yhteiseen seurakuntayhtymän strategiaan: ”yhdessä-rohkeasti-kristit- tynä”.

Työmme päämäärinä ovat hengellisen elämän vahvistuminen, heikoimmista huolehtiminen ja kaikkien tasa- vertaisina kohtaaminen. Vahvistamme kirkon jäsenyyttä ja kerromme rohkeasti uskosta. Annamme tilaa seu- rakuntalaisille osallistua ja vaikuttaa. Näin me teemme yhdessä työtä Jumalan perheväkenä. Meillä on paljon mahdollisuuksia seurakuntalaisilla toteuttaa omaa kutsumustaan. Luomme yhdessä tilaa vapaaehtoisten toi- mijoiden laaja-alaiselle osallisuudelle ja muistamme, että tarvitsemme toinen toisiamme. Tuemme heikom- massa asemassa olevia rukouksin ja aineellisin varoin. Jokainen Jumalan luoma ihminen on ainutlaatuinen ja arvokas. Rakennamme rohkeasti huomista ilman eilispäivän taakkoja. Uskallamme oppia historiastamme ja teemme rohkeasti uusia avauksia. Autamme ja kannustamme kaikkia yhdessä käyttämään lahjojaan seura- kunnan parhaaksi ja toinen toistemme iloksi.

Vuoden 2026 aikana Pyhän Ristin kirkkomme on suljettuna arviolta noin puoli vuotta remontin vuoksi. Tämä peruskorjaus toivottavasti parantaa kirkon toimintoja ja helpottaa erilaisten tapahtumien järjestämistä kirkossa myös tulevaisuudessa. Toivottavasti saamme ennen kaikkea parannusta paljon puhuttaneisiin haasteisiin niin saavutettavuuden kuin käyttäjäturvallisuuden puolelle.

Pelastavaa sanomaa meidät on kutsuttu kertomaan aina ja kaikkialla. Kuulumme ja näymme livenä, virtuaali- sesti ja radiossa sekä mediassa myös jatkossa. Tätä työtä tehdessämme tahdomme ottaa huomioon koko ihmisen ja ne erityiset kysymykset, jotka elävät omassa ajassamme. Samalla tahdomme huolehtia seurakun- nasta työyhteisönä ja niistä, jotka vapaaehtoisina kantavat vastuuta sen toiminnasta. Haluamme panostaa vuoden 2027 seurakuntamme 400-vuotisjuhlaan ja valtakunnallisiin Herättäjäjuhliin ja aloitamme näiden suun- nittelun jo tulevana toimikautena.

Saakoon hyvä ja rakastava Jumala siunata suunnitelmamme ja toimintamme sekä yhteiset asiamme.

Iisalmessa

Sanna Komulainen, kirkkoherra

Iisalmen seurakunnan seurakuntatyön (PL 2) vuoden 2026 talousarvio on koottu työntekijöiden esitysten pohjalta. Iisalmen seurakunnan seurakuntaneuvosto tekee ehdotuksen yhteiselle kirkkovaltuustolle 2. pääluokasta eli seurakuntatyöstä. Yleishallinto-, talous-, virasto-, hauta- ja kiinteistötoimen sekä investointiosan talousarvio kootaan Ylä-Savon seurakuntayhtymän alle ja käsitellään yhteisessä kirkkoneuvostossa sekä yhteisessä kirkkovaltuustossa.

Yhteenvedo Iisalmen seurakunnan talousarvion luvuista (ulkoinen toimintakate)

	Tp 2024	Ta 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
SEURAKUNTATYÖ IISALMI YH-TEENSÄ	1 683 381	1 811 183	1 877 475	1 877 475	1 877 475
Muutos edell. vuoden ta:on verrattuna €			66 292	0	0
Muutos edell. vuoden ta:on verrattuna %			3,66 %		0,0 %

Toiminnallisissa tavoitteissa työalat ovat ottaneet suunnittelunsa perustaksi yhtymän strategian. Ne löytyvät työalojen omista esityksistä.

Iisalmen seurakunnan vuoden 2026 talousarvioesityksen ulkoinen toimintakate on 1 877 475 euroa. Talousarvion muutos edelliseen vuoteen on 66 291 euroa parempi. Palkankorotusten toteutuessa tämä summa menee osittain palkankorotuksiin.

Talousarvioehdotuksessa henkilöstön kehittämistoimiin ehdotetaan varattavaksi 19 360 euroa (437100, 439000), joka on noin (1,55) % henkilöstökuluista.

Vuoden 2026 talous- ja toimintasuunnitelma rakentuu 3,66 %:n määrärahan noususta edellisen vuoden talousarvioehdotukseen verrattuna. Nuoriso- ja rippikoulutyöhön on varattu neljälle (4) kesänuorisotyöntekijälle 2 kk ajaksi palkkausmäärärahat. Papiston kesälomien sijaiselle on varattu 2x 2 kk palkkausmäärät ja sairaalasielunhoitoon kesäteologin palkkausrahat noin 1,5 kk. Lisäksi lähetyksen kirpputori ja varhaiskasvatus tulevat tarvitsemaan kesätyöntekijän, mikä on otettu suunnitelmissa huomioon.

Jumalanpalveluselämä

Toiminta-ajatus:

Jumalanpalvelus on seurakuntamme viikoittainen päätapauhtuma. Kuulumme ja näymme livenä, virtuaalisesti ja mediassa, koska jumalanpalvelus on edelleen monelle tärkeä.

Painopisteet vuosille 2026

1. Mahdollistamme ja kannustamme jokaista käyttämään lahjojaan.
2. Toteutamme erityyppisiä jumalanpalveluksia.
3. Jumalanpalveluselämän sopeuttaminen Pyhän Ristin kirkon remontin ajaksi (vuosi 2026).

Painopisteet vuosille 2026–2027

1. Mahdollistamme ja kannustamme jokaista käyttämään lahjojaan.
2. Toteutamme erityyppisiä jumalanpalveluksia.
3. Herättäjäjuhlien mahdollisten vaikutusten huomioiminen.

Keskeiset muutokset taloudessa ja toiminnassa vertaus vuodet 2025/2029

Pyhän Ristin kirkko remontissa osittain vuoden 2026. Tällöin kirkkotiloista käytössä ainoastaan Kustaa Aadolfin kirkko.

Hautaan siunaaminen

Toiminta-ajatus:

Jokainen Jumalan luoma ihminen on ainutlaatuinen ja arvokas. Ylösnousseeseen Jeesukseen Kristukseen turvautuen siunaamme vainajan odottamaan tulevaa ylösnousemusta ja iankaikista elämää kunnioittaen vainajan ja omaisten vakaumusta ja elämää.

Painopisteet vuosille 2026

1. Kerromme rohkeasti uskosta Jumalaan ja kuuntelemme ihmistä.
2. Kohtaamme omaiset ja annamme heille tilaa osallistua ja vaikuttaa.
3. Otamme käyttöön kutsun jumalanpalveluksiin, joissa luetaan kunkin vainajan ”kuolleen kiitos”.

Painopisteet vuosille 2027–2028

Samat kuin vuonna 2026.

Muut kirkolliset toimitukset**Toiminta-ajatus:**

Kaste, konfirmaatio ja avioliittoon vihkiminen sekä avioliiton siunaus ovat keskeisiä ihmiselämän käännekohtia, joissa Jumala antaa ihmisille siunauksensa. Ne ovat luonteeltaan jumalanpalveluksia.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Kuuntelemme ihmistä ja puhumme rohkeasti Jumalasta ymmärrettävällä tavalla.
2. Annamme tilaa osallistua ja vaikuttaa.
3. Kutsumme toimituksiin osallistujia mukaan seurakunnan toimintaan.

Painopisteet vuosille 2027–2028

Samat kuin vuonna 2026.

Aikuistyö**Toiminta-ajatus:**

Aikuistyön tehtävänä on tukea kristillisen sanoman julistamista ja Jumalan sanan opettamista aikuisväestölle, ja auttaa ihmisiä seurakuntayhteyteen. Näihin pyritään erilaisten raamattupiirien, raamattuluentojen ja esimerkiksi kirjoittajapiirin kautta ja olemalla mukana oppilaitos-työssä. Toiminta-ajatus pitää sisällään myös tasapuolisuuteen pyrkivän yhteistyön eri herätysliikkeiden kanssa.

Painopisteet vuosille 2026

1. Toiminnan mahdollistaminen käytettävissä olevilla resursseilla.
2. Vapaaehtoisten tukeminen omissa aikuistyön tehtävissä.
3. Matalan kynnyksen raamattuopetus.

Painopisteet vuosille 2027–2028

Samat kuin vuodelle 2026 mutta myös vuoden 2027 Herättäjäjuhliin valmistautuminen.

Muut seurakuntatilaisuudet**Toiminta-ajatus:**

Muut seurakuntatilaisuudet käsittävät merkkipäivävierailut ja -juhlat, seurat, kotikäyntityön, kirkot, hartaushetket ja muun vastaavan toiminnan, joiden kautta seurakunta pyrkii tavoittamaan ihmisiä ja kertomaan rohkeasti uskosta Jumalaan.

Painopisteet vuosille 2026

1. Toiminnan hoitaminen olemassa olevilla resursseilla ottaen huomioon henkilökohtaisen kohtaamisen tärkeyden.
2. Seurakunnan yhteisten tapahtumien järjestäminen yhdessä vapaaehtoisten ja työalojen kanssa.

Painopisteet vuosille 2027–2028

Vuonna 2026 painopisteenä on suunnitella ja valmistella sekä panostaa vuoden 2027 seurakunnan 400-vuotisjuhlaan ja valtakunnallisiin Herättäjäjuhliin.

Sielunhoito

Toiminta-ajatus:

Seurakunta tarjoaa mahdollisuuden sekä yksityiseen, että ryhmissä tapahtuvaan sielunhoitoon, jossa kohdataan inhimillisen hädän ja ihmisten kysymysten koko kirjo.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Sielunhoidon näkökulman tiedostaminen ns. läpäisyperiaatteella seurakunnan toiminnoissa.
2. Olemassa olevan toiminnan säilyttäminen.

Painopisteet vuosille 2027–20287

Samat kuin vuonna 2026

Perheneuvonta

Toiminta-ajatus

Perheneuvonnassa vahvistamme kokonaisvaltaista hyvinvointia kohtaamalla ihmisiä sielunhoidollisen ja terapeuttisen keskustelun avulla parisuhteen ja perheen eri vaiheissa sekä kriisitilanteissa.

Perheneuvonnan toimenkuvaan kuuluvat:

- parisuhteen asiat
- perheasioiden sovittelu
- ennaltaehkäisevän perhetyön tukeminen, alustukset
- työnohjaus
- konsultaatio
- oman ammattitaidon ja tiimityön kehittäminen
- yhteistyö seurakunnan eri työalojen ja yhteiskunnan eri auttamistahojen kanssa
- eroryhmä
- tiedottaminen

Tiedotus ja viestintä

Toiminta-ajatus:

Toteuttaa seurakunnan perustehtävää viestinnän keinoin. Iisalmen seurakunnan viestintä toteuttaa lisäksi seurakuntayhtymän yhteisiä viestinnän tavoitteita ja toimintatapoja.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Seurakuntavaalit
2. Herättäjäjuhlat ja Iisalmen seurakunnan 400-juhlavuosi 2027 valmistelu
3. Verkkosivu-uudistus

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Herättäjäjuhlat ja Iisalmen seurakunnan 400 –juhlavuoden viestintätuki
2. Viestintäohjelman uudistaminen

Sairaalasielunhoito

Toiminta-ajatus:

Sairaalasielunhoito on ihmisen henkistä ja hengellistä auttamista sairauteen ja menetykseen liittyvissä elämäntilanteissa. Työn tarkoituksena on tukea Iisalmen sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä ja avohoidossa olevia potilaita, heidän omaisiaan ja henkilökuntaa.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Sairaalasielunhoito on läsnä hoitoyksiköiden ja kotihoidon arjessa. Työssä tuetaan sairaita ja vanhuksia, heidän omaisiaan ja hoitohenkilökuntaa. Sairaalapastori käy sielunhoidollisia keskusteluja ja pitää hartaustilaisuuksia entisessä laajuudessa.
2. Sairaalasielunhoito jakaa vastuuta vapaaehtoisille, jotka pitävät hartaushetkiä sekä avustavat Kauneimmat joululaulut -tilaisuuksissa.

3. Virtuaalisten hartaushetkien toteuttaminen hoitoyksiköille. Yhteistyö Ylä-Savon hyvinvointi-alueen kanssa etätuokioiden pitämiseksi kotona asuville ikäihmisille.

Painopisteet vuosille 2027–2028

Samat kuin vuonna 2026.

Keskeiset muutokset taloudessa ja toiminnassa vertaus vuodet 2025/2026

Vuoden 2026 sairaalasielunhoidon toimintasuunnitelmassa ei ole suuria muutoksia verrattuna vuoteen 2025.

Muuta

Sairaalasielunhoidon talousarvioon sisältyy osuus Vaalijalan kehitysvammaistyön papin palkkauksesta sekä Kuopion yliopistollisen sairaalan sairaalasielunhoidon kustannuksista.

Musiikki**Toiminta-ajatus:**

Seurakuntamme jumalanpalveluselämän sekä musiikkitoiminnan ja –kasvatuksen suunnittelu ja toteutus. Työmuotoja ovat jumalanpalvelus, kirkolliset toimitukset, kuorotyö, rippikoulutyö sekä muu musiikkikasvatus.

Painopisteet vuosille 2026–2028

1. Kanttorien työn suunnittelu ja profilointi
2. Kuorotoiminnan kehittäminen
3. Kirkkokonsertit (suunnittelu ja markkinointi)

Keskeiset muutokset taloudessa ja toiminnassa vertausvuodet 2025 / 2026:

Kuoroja on ollut aktiivisesti toiminnassa kaksi kappaletta (Pyhän Ristin kirkon kuoro ja Seurakuntakuoro). Kesäkanttori palkattiin v.2025 kuukausipalkkaisena kesä-heinäkuuksi. Myös jatkossa kesäkanttori tarvitaan.

Muuta

Jäsenmaksut (yhdistys/jäsenmaksun suuruus)
Avustukset 2500

Diakonia**Toiminta-ajatus:**

Diakonian tehtävänä on edistää kristilliseen uskoon perustuvan lähimmäisenrakkauden ja toivon toteutumista eri toimintatavoilla. Tämän perusteella seurakunnan ja sen jäsenten tulee pyrkiä antamaan apua erityisesti niille, joiden hätä on suurin tai joita ei muulla tavoin auteta. Diakonia on ennaltaehkäisevää ja korjaavaa.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Huolehdimme apua tarvitsevista ja kohtaamme ihmiset heidän omassa arjessaan huomioiden yhteiskunnassa ja paikkakunnalla tapahtuvat muutokset. Teemme yhteistyötä hyvinvointialueen ja muiden verkostojen kanssa.
2. Autamme erityisesti ihmisiä, joilla on haasteita mielenterveyden, yksinäisyyden ja taloudellisen tilanteen vuoksi. Aloitamme Walk in-terapian koulutuksen ja toimimme yhdessä nuorisotyön sekä yhteistyötahojen kanssa.
3. Luomme mahdollisuuksia vapaaehtoistoiminnalle ja etsimme vapaaehtoisia toimintaan.

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Jatkuvassa yhteiskunnan muutoksessa mukana oleminen ja verkostoyhteistyön tiivistäminen. Walk in terapia-toiminnan vakiinnuttaminen
2. Diakonian avustus- ja ruoka-aputoiminnan resurssien riittävyyden varmistaminen.
3. Vapaaehtoistoiminnan turvaaminen yhdessä muiden työalojen ja toimijoiden kanssa.

Keskeiset muutokset taloudessa ja toiminnassa vertaus vuodet 2025/2026

Maaailman tilanne on epävakaa ja se vaikuttaa ihmisten hyvinvointiin ja talouteen Suomessakin. Valtiontalouden leikkaukset vaikuttavat monien ihmisten talouteen ja elämään.

Muuta	Diakonia-avustukset	20 000 €
	Ruoka-apu	7 000 €

Lähetys ja kansainvälinen vastuu

Toiminta-ajatus:

Lähetysten tehtävänä on edistää kirkon tekemää lähetystyötä mm. tukemalla eri lähetysjärjestöjä nimikkolähetyspimuksilla ja -kohteilla. Tarjotaan erilaisia auttamis- ja osallistumismahdollisuuksia paikallisesti tehtävään lähetys- ja kansainväliseen työhön. Pidetään maailmanhätää ja avuntarpeita esillä tiedotuksen ja kasvatuksen kautta.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Uusien vapaaehtoisten mukaan kutsuminen lähetysten toimintaan.
2. Iisalmessa asuvia ulkomaalaisia kutsutaan mukaan toimintaan yhdessä työalojen ja yhteistyötahtojen kanssa.
3. Seurakunnan juhluvuoteen ja Herättäjäjuhliin valmistautuminen sekä toteuttaminen.

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Lähetys ja kansainvälinen vastuu näkyy aktiivisesti tiedotuksessa ja sosiaalisessa mediassa.
2. Kierrätys ja ympäristövastuun edistäminen Lähetyskirpussa
3. Seurakunnan juhluvuosi ja Herättäjäjuhlat

Muuta Seurakunnan talousarviotuki lähetysjärjestöille ja kansainväliseen työhön 44 000 €.

Vapaaehtoistoiminta

Toiminta-ajatus:

Vapaaehtoistoiminta kokoaa ja koordinoi yhteen seurakunnan vapaaehtoisia sekä järjestää koulutusta, tehtävään siunaamisen, yhteisiä kokoontumisia, juhlia ja muun muassa konsertteja. Yhteinen vapaaehtoistoiminta auttaa ja aktivoi seurakuntalaisia osallisuuteen sekä tukee työntekijöitä vapaaehtoistoiminnan kehittämisessä. Seurakunnan vapaaehtoistoiminta kutsuu mukaan myös järjestöjä ja seuroja tekemään yhdessä koko Iisalmen vapaaehtoistoimintaa (vapaaehtoistyö.fi).

Painopisteet vuodelle 2026

1. Herättäjäjuhlien ja Iisalmen seurakunnan juhluvuoden suunnittelu.
2. Osallisuuden lisääminen vapaaehtoistoiminnassa.
3. Uusien vapaaehtoistehtävien ja toimintojen tarjoaminen

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Herättäjäjuhlien ja Iisalmen seurakunnan juhluvuoden toteutus.
2. Uusien vapaaehtoistoimintojen kehittäminen.
3. v. 2028 Ylös Jerusalemiin -tapahtuma.

Perhekerhotyö

Toiminta-ajatus:

Lapsen ja aikuisen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin, kasvun sekä kasvatuksen tukeminen seurakunnan avoimessa kohtaamispaikassa. Koko perheen kristillisen kasvun tukeminen ja vahvistaminen.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Perhekerhotyön tarkastelu sekä toimintamuotojen kehittäminen lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi huomioiden monimuotoiset perheet muuttuvassa yhteiskunnassa.
2. Kehitetään perheille avointa toimintaa ja tapahtumia eri toimintaympäristöissä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.
3. Perhekerhotoimintaan liittyvän viestinnän ja näkyvyyden lisääminen.

Painopisteet vuosille 2027-2028

1. Perhekerhotyön kehittäminen huomioiden jatkuvat muutokset yhteiskunnassa.
2. Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.
3. Perhekerhotoimintaan liittyvän viestinnän sekä näkyvyyden tarkastelu.

Mahdolliset merkittävät muutokset taloudessa ja toiminnassa, vertailu 2025–2026

Lapsityön toimintaa katsottava kokonaisuutena. Toiminnan tarkastelu ja muuttaminen mahdollista.

Päiväkerhotyö**Toiminta-ajatus:**

Iisalmen seurakunnan varhaiskasvatustoiminnan lähtökohtana on seurakunnan varhaiskasvattajien ja perheiden välinen kumppanuus sekä yhteistyö kasteessa saadun opetus- ja kasvatustehävien mukaisesti. Toiminnan perustana ovat kohtaaminen ja vuorovaikutus. Tuetaan perheen kristillistä kasvatusta ja lapsen kokonaiskehitystä. Lapsen hengellisen elämän rikastuttaminen lähtee hänen tarpeistaan ja näkökulmistaan käsin. Osallisuuden vahvistaminen seurakunnan varhaiskasvatuksessa.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Nykyisten toimintamuotojen arvioiminen ja seurakunnan avointen varhaiskasvatuspalveluiden laadullinen kehittäminen muuttuvassa yhteiskunnassa. Polku-toimintamallin käyttäminen toiminnassa.
2. Moniammatillinen yhteistyö eri työalojen sekä muiden varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa.
3. Viestinnän ja näkyvyyden lisääminen seurakunnan varhaiskasvatuksen osalta.

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Toimintamuotojen arvioiminen ja seurakunnan avointen varhaiskasvatuspalveluiden laadullinen kehittäminen.
2. Moniammatillinen yhteistyö eri työalojen sekä muiden varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa.
3. Viestinnän ja näkyvyyden tarkastelu ja lisääminen tarvittaessa.

Pyhäkoulutyö ja pikkulapsityö**Toiminta-ajatus:**

Pyhäkoulu on lasten oma jumalanpalvelushetki ja lapsen kasteopetusta. Se tukee ja vahvistaa lapsen ja perheen hengellistä kasvua jumalanpalvelus- ja seurakuntayhteyteen. Pikkulapsityö tukee kotien kastekasvatusta olemalla mukana perheiden arjessa ja juhlassa. Perheiden tukeminen erilaisissa elämän vaiheissa.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Huomioidaan yhteiskunnan tuomat muutokset. Katsomuskasvatusyhteistyön kehittäminen varhaiskasvatuksen toimintaympäristössä yhteistyössä kaupungin varhaiskasvatuksen kanssa.
2. Yhteistyö vauva- ja lapsiperheiden parissa työskentelevien tahojen kanssa. Pikkulapsityön kehittäminen huomioiden monimuotoisten perheiden tarpeet ja elämäntilanteet. Kutsutaan

5-vuotiaat yhteissyntymäpäiville tarjoten siten mahdollisuus osallistua seurakunnan toimintaan.

3. Lasten jumalanpalveluselämän kehittäminen sekä pyhäkoulutyön toiminnan tarkastelu.

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Katsomuskasvatusyhteistyön kehittäminen ja pysyvyys huomioiden muuttuva yhteiskunta.
2. Pikkulapsityön yhteistyö vauva- ja lapsiperheiden parissa työskentelevien tahojen kanssa.
3. Huomioidaan erityisesti ½--vuotiaat seurakunnan juhluvuonna 2027.

Mahdolliset merkittävät muutokset taloudessa ja toiminnassa, vertailu 2025->2026.

Lasten kirkkoihin osallistujamäärä kasvusuunnassa. Katsomuskasvatusyhteistyö toimivaa ja kasvusuunnassa.

Muuta

Jäsenmaksut (yhdistys/jäsenmaksun suuruus)

- Lasten ja nuorten keskus ry. 299 e.

Varhaisnuorisotyö

Toiminta-ajatus:

Varhaisnuorisotyö auttaa toiminnallaan varhaisnuoria elämään kristillisen uskon mukaisesti tukien heidän persoonallista kehitystään ja kasvamistaan. Varhaisnuorisotyön (6–14 v.) tarkoituksena on myös kirkon tunnustuksen pohjalta tukea perheiden ja koulujen kristillistä kasvatusta. Varhaisnuorisotyössä jalkautuminen on ihmisten kohtaamista mm. leireillä, kouluilla ja kerhoissa.

Tavoitteet vuodelle 2026

1. Kirkon Polku-toimintamallin vakiintuminen työnsisältöön
 - a. Polku-kokonaissuunnitelma ohjaa koko seurakuntaa toimimaan niin, että lapsi, nuori ja aikuinen voi elää kristittyinä seurakunnan yhteydessä, itselleen tyypillisillä tavoilla.
 - b. Polku auttaa näkemään kehittämiskohtia ja luomaan seurakunnan omaa Polkua, joka voi tarjota 2020-luvun lapsille ja nuorille vahvistusta kristittyinä elämiseen ja kristillisen identiteetin kasvulle.
2. Kerhotoiminnan kehittäminen
 - a. Erilaisten kerhojen kehittäminen.
 - b. saada kerhonohjaajia ja kerhoja ympäri Iisalmea
3. Avoimien ovien kehittäminen kouluikäisille

Tavoitteet vuosille 2027–2028

1. Kirkon Polku-toimintamallin vakiintuminen työnsisältöön
 - a. toiminnan kehittäminen jatkuu. Kts. yllä oleva
2. Leiritoiminnan kehittäminen
3. Kouluyhteistyön kehittäminen.
 - a. uusien toimintamallien kehittäminen kouluihin.

Muuta

Jäsenmaksut (yhdistys/jäsenmaksun suuruus)

- Lasten ja nuorten keskus ry.
- Suomen Partiolaiset

Avustukset

- vapaapaikat leireille ja retkille n. 10 % / retki tai leiri
- Kummiluokka Botswana, avustetaan mm. kolehdein, kioskituotoin ja pullonpalautusvaroin

Rippikoulutyö

Toiminta-ajatus:

Rippikoulu vahvistaa nuorten uskoa kolmiyhteiseen Jumalaan ja varustaa heitä elämään kristittyinä (Rippikoulusuunnitelma 2017).

Tavoitteet vuodelle 2026

1. Kirkon Polku-toimintamalli
 - a. Polku-kokonaissuunnitelma ohjaa koko seurakuntaa toimimaan niin, että lapsi, nuori ja aikuinen voi elää kristittyinä seurakunnan yhteydessä, itselleen tyypillisillä tavoilla.
 - b. Polku auttaa näkemään kehittämiskohtia ja luomaan seurakunnan omaa Polkua, joka voi tarjota 2020-luvun lapsille ja nuorille vahvistusta kristittyinä elämiseen ja kristillisen identiteetin kasvulle.
2. Rippikoulun paikallissuunnitelman 2026–2028 käyttöönotto, arviointi ja kehittäminen.
3. Rippikouluopetuksen korvaustehtävien ja etätehtävien kehittäminen uuden paikallissuunnitelman tarpeisiin sopiviksi.

Tavoitteet vuosille 2027–2028

1. Rippikoulun paikallissuunnitelman 2026–2028 arviointi ja kehittäminen
2. Nuorten osallisuuden kehittäminen koko rippikoulupolun aikana
3. Isostoiminta ja yhteisöllisyys rippikoulussa

Mahdolliset merkittävät muutokset taloudessa ja toiminnassa, vertailu 2025/2026

- Työntekijämuutos: rippikoulutyöstä vastaava nuorisotyönohjaaja palaa opintovapaalta ja hänen kanssaan on luvassa uuden paikallissuunnitelman toteutuksen muotoilua.
- Vuoden 2026 suunnitelmassa on kaksi päivärippikoulua: Ripari 1 talviloman aikaan ja Ripari 9 loppukesästä
- Rippikoululaisten ikäluokka vuonna 2026 hieman pienempi kuin vuonna 2025.

Rippikoulumaksu on noussut yleisen hintatason myötä.

Nuorisotyö**Toiminta-ajatus:**

Nuorisotyön (yli 13-vuotiaat) toiminta-ajatuksena on kastekäskyn mukainen opetus ja sitoutuminen kirkon kasvatuksen linjauksiin.

Nuori kokee itsensä merkitykselliseksi elämän kaikissa vaiheissa ja kokee olonsa hyväksytyksi ja turvallisiksi. Nuorelle annetaan mahdollisuus vastuun ottamiseen ja toimintaan osallistumiseen.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Nuorisotyön yhteinen tavoite: Kirkon Polku-toimintamallin vakiintuminen työnsisältöön
 - a) Polku-kokonaissuunnitelma ohjaa koko seurakuntaa toimimaan niin, että lapsi, nuori ja aikuinen voi elää kristittyinä seurakunnan yhteydessä, itselleen tyypillisillä tavoilla.
 - b) Polku auttaa näkemään kehittämiskohtia ja luomaan seurakunnan omaa Polkua, joka voi tarjota 2020-luvun lapsille ja nuorille vahvistusta kristittyinä elämiseen ja kristillisen identiteetin kasvulle.
2. Nuorten vaikuttajaryhmän toiminnan laajentaminen ja osallistuminen yhteisiin valtakunnallisiin- ja hiippakunnallisiin tapahtumiin.
3. Uuden rovastikunnallisen isostoiminnan sopeuttaminen ja kehittäminen olemassa oleviin resursseihin.

Painopisteet vuodelle 2027–2028

1. Kirkon Polku-toimintamallin vakiintuminen työnsisältöön
 - a. toiminnan kehittäminen jatkuu. Kts. yllä oleva
2. Isoskoulutuksen kehittäminen.
3. Nuorten matalan kynnyksen toiminnan kehittäminen; Walk In terapian aloittaminen yhteistyössä diakoniatyön kanssa.

Muu seurakuntatyö**Toiminta-ajatus**

Tehtävän alueeseen on koottu Iisalmen seurakunnan rovastikuntamaksu, lahjakirjallisuutta sekä yleisessä seurakuntatyössä annettavat avustukset. Tehtäväalue on kulujen kirjaamista varten, jotka eivät sijoitu muiden työmuotojen alle. Mietimme edelleen vuonna 2026 kulurakenteen karsimista ja avustusten tarpeellisuutta seurakuntatyön perustehtävän mukaisesti.

Seurakuntaneuvosto**Toiminta-ajatus**

Seurakuntaneuvostojen tehtävänä on seurakuntayhtymään kuuluvissa seurakunnissa hoitaa seurakunnan varsinaiseen toimintaan liittyviä asioita. Seurakuntien kiinteistöjen, talouteen, hautaustoimeen ja kirkkoherranvirastojen toimintaan liittyvissä asioista päätetään yhteisessä kirkkoneuvostossa. Tehtävä-alueella on seurakuntaneuvostojen ns. käyttövarat oman alueensa toimintaan.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Iisalmen seurakunnan toiminnan hoitaminen ja kehittäminen sekä turvaaminen.
2. Seurakuntavaalit.

Painopisteet vuosille 2027–2028

Panostaminen vuoden 2027 seurakunnan 400-vuotisjuhlavuoteen ja Herättäjäjuhliin Iisalmissa.

Keskeiset muutokset taloudessa ja toiminnassa vertausvuodet 2027/2028

Iisalmen seurakuntaneuvoston tehtävänä on jatkaa toiminnan ja resurssien yhteensovittamista maailman muutosten keskellä.

2.1.2 Lapinlahden–Varpaisjärven seurakunta

Yleistä

Vuosi 2025 toi mukanaan Lapinlahden–Varpaisjärven seurakunnalle monia muutoksia alkaen seurakuntaliitoksesta ja jatkuen useina henkilöstövaihdoksina mukaan lukien uuden kirkkoherran valinta. Vaikka hallintoasiana seurakuntaliitos on nyt valmis, työ liitosseurakunnan toimintakulttuurin rakentamiseksi tulee jatkumaan tiiviinä vielä vuonna 2026 ja senkin jälkeen. Tätä tulevien vuosien seurakunta-arjen kivijalan valamista on tarkoituksenmukaista tehdä yhtenä seurakuntana ja myös työaloittain perustehtävää kirkastaen ja siitä käsin rakentuen.

Seurakunta on ylösnousseen Kristuksen ruumis, jonka jäsenet lähetetään ehtoollispöydästä palvelemaan Jumalaa ja lähimmäisiään saamastaan armosta ja rakkaudesta iloiten. Sunnuntain messu ylösnousemuksen juhlanä on näin ollen paitsi seurakunnan ydintehtävä myös identiteetti, uudistumisen ja kaiken viikkotoiminnan lähtökohta ja perusta. Pitkäkestoista muutosprosessia elävän liitosseurakunnan toimintakulttuurin uudelleenarvioinnissa ja tarvittaessa sen uudistamisessa on näin ollen luonnollista lähteä liikkeelle jumalanpalveluselämästä.

Seurakunnan yhteisiä painopisteitä vuodelle 2026 ovat jumalanpalveluselämän kehittäminen, perustehtävän kirkastaminen muuttuneessa toimintaympäristössä, uusiutuneen työyhteisön ja työhyvinvoinnin tukeminen sekä seurakuntavaalit.

Talousarvion raamisumma vuodelle 2026 on 831 009 €. Valtiovarainministeriön vuodelle 2025 tekemät muutokset verotusperusteisiin ovat lisänneet kirkollisverotilityksiä, minkä vuoksi Ylä-Savon seurakunnissa on ollut mahdollista hieman kasvattaa raamisummaa. Lapinlahden–Varpaisjärven seurakunnalle on maksettu seurakuntaliitoksen vuoksi vielä vuonna 2025 raamin perussumma 50 000 € kaksinkertaisena, mutta tämä siirtymäkausi päättyy vuoteen 2025. Tämän vuoksi seurakunnan raamisumma on vuonna 2026 kirkollisverotulojen lisäyksestä huolimatta 15 869 € pienempi vuoteen 2025 nähden. Keväällä 2025 tehty päätös olla täyttämättä kolmatta diakonian virkaa säilyttää kuitenkin seurakunnan talouden tasapainossa ja toimintamäärärahoja on ollut mahdollista jopa hieman korottaa vuodelle 2026, millä on saatu kompensoitua seurakuntaliitoksen myötä kasvaneita henkilöstön matkakuluja. Lisäksi esimerkiksi diakonia-avustuspäämäärärahoja on lisätty 3000 €.

Seurakunnan keskeisimmät yhteistyökumppanit ovat Lapinlahden kunta, Ylä-Savon seurakuntayhtymä ja sen jäsenseurakunnat, Iisalmen rovastikunta ja Kuopion tuomiokapituli, sekä ortodoksinen ja helluntaiseurakunta. Seurakunta tekee yhteistyötä myös paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa, kuten partiolippukunnat, Rauhanyhdistys, Herättäjä-Yhdistys, Koskenniemen seuraturpayhdistys ja paikalliset yritykset. Uusia yhteistyön muotoja voidaan kehittää muidenkin paikallisten yhdistysten kanssa.

Yleinen seurakuntatyö

(Jumalanpalveluselämä, hautaan siunaaminen, muut kirkolliset toimitukset, muut seurakuntatilaisuudet.)

Toiminta-ajatus

Seurakunnan kokoaminen yhteen sanan ja sakramenttien ääreen kirkossa, muissa kokoontumispaikoissa, kodeissa ja sosiaalisessa mediassa pyhäpäivinä, elämän käännekohtissa sekä erilaisien juhlien, tapahtumien ja hartauksien merkeissä.

Tunnusluvut:

Yleisen seurakuntatyön tunnuslukuina käytetään kirkkohallituksen kokoamia toiminnan tilastoja (kirkontilastot.fi).

Keskeiset muutokset taloudessa ja toiminnassa vertaus vuodet 2025/2026:

Seurakuntaliitosta valmisteltaessa päätettiin sunnuntain jumalanpalvelusajat porrastaa siten, että vuonna 2025 Varpaisjärvellä jumalanpalvelusta on vietetty klo 10 ja Lapinlahdella/Alapitkällä klo 14. Päätöksenä oli vuodeksi 2026 vaihtaa jumalanpalvelusajat toisin päin ja

jatkaa sen jälkeen alkamisaikoja vuorovuosin vaihtaen. Vuoden 2025 kokemusten perusteella tämä käytäntö on kuitenkin osoittautunut haasteelliseksi: klo 14 jumalanpalvelusten osallistujamäärä on jäänyt niukaksi ja toisaalta sunnuntai-iltapäivä olisi suotuisa ajankohta jumalanpalveluksen sijaan esimerkiksi kastejuhlille ja kirkkokonserteille. Toisaalta vaikka kirkkotiloissa vietetyt sunnuntain iltapäiväjumalanpalvelukset eivät ole saaneet ihmisiä liikkeelle, eri puolilla seurakuntaa vietetyt luontokirkot ja kirkkohetket, joita on toteutettu kyläyhdistysten ym. yhteistyökumppaneiden kanssa, ovat olleet suosittuja. Myös näiden kyläkirkkojen toteuttamiselle olisi paremmat edellytykset, mikäli klo 14 jumalanpalvelusajasta voitaisiin luopua.

Jumalanpalvelusajoiksi vuodesta 2026 alkaen on suunniteltu vaihtoehtoinen malli, jossa seurakunnan sunnuntain pääjumalanpalvelus klo 10 vietettäisiin parittomina viikkoina Varpaisjärven kirkossa ja parillisina viikkoina Lapinlahden kirkossa. Näiden pääjumalanpalvelusten lisäksi olisi mahdollista toteuttaa kerran kuussa messu Alapitkän kirkossa klo 14 ja musiikillisesti monipuolinen iltakirkko Varpaisjärvellä klo 18. Noin kerran kuussa olisi mahdollista viettää samanaikaisesti klo 10 jumalanpalvelusta sekä Lapinlahden että Varpaisjärven kirkossa.

Iltapäiväajan klo 14 näin vapautuessa olisi lisäksi mahdollista järjestää erilaisia luonto- tai kyläkirkkoja eri puolilla seurakuntaa kyläyhdistysten ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Striimatut palvelukset tulisivat pääjumalanpalveluksesta joka sunnuntai klo 10 vuoroviikoin Lapinlahdelta ja Varpaisjärveltä.

Tällä suunnitelmalla jumalanpalvelusten määrä hieman vähenisi, mutta niitä olisi mahdollista toteuttaa sisällöllisesti rikkaammin ja seurakuntalaisia palvelusten toteutukseen laajemmin osallistaen. Varpaisjärven iltakirkoissa olisi suunnitelmassa käyttää virsikirjan ohessa tai sijaan muita laulukokoelmia, kuten Nuoren seurakunnan veisukirjaa tai Kansanlaulukirkon lauluja.

Muuta:

- Seurakuntalaisten osallistumista jumalanpalvelusten ja muun toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen kehitetään. Kirkkokahvi- ja muita kohtaamistilanteita järjestetään yhdessä vapaaehtoisten kanssa.
- Eripuolilla seurakuntaa järjestettävistä luonto- tai kyläkirkoista laaditaan vuosikello ja viestinnällisesti tapahtumasarja.
- Kirkkopyhiä eri kohderyhmille järjestetään yhteistyössä järjestöjen ja yhdistysten kanssa sekä säännöllisesti myös työalojen toteuttamina.
- Hartauksia pidetään Lapinlahden terveyskeskuksen vuodeosastolla, Haminamäen palvelutalolla, Jukolassa ja Varpaisjärvellä palvelukeskus Orvokissa sekä muissakin palvelu- ja toimintakeskuksissa.
- Seurakunnan läsnäoloa yhteiskunnan ja kolmannen sektorin toimijoiden keskuudessa pidetään aktiivisesti yllä.
- Vuonna 2027 Iisalmessa vietettäviin herättäjäjuhliin ja Paavo Ruotsalaisen syntymän 250-vuotisjuhlavuoteen valmistaudutaan kehittämällä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa seurakunnan alueella olevia Paavo Ruotsalaisen ja herännäisyyden vaiheisiin liittyviä käyntikohteita sekä toteuttamalla linja-autokuljetuksella päiväretki Paavo Ruotsalaisen (1777–1852) jäljille (Tölvä, Väärnin pappila, Koskeniemi, Aholansaari).
- Yhteyspäivät järjestetään syys-lokakuussa yhteistyössä ortodoksien, helluntaiseurakunnan ja vapaaseurakunnan kanssa.
- Minna Kettusen kirjoittamat ja ohjaamat pääsiäis- ja joulunäytelmät kirkkoissa toivotaan voitavan toteuttaa vapaaehtoisvoimin.
- Yhteiset syntymäpäiväjuhlat järjestetään 70, 80, 85, 90 ja 95 vuotta täyttävälle (kaikille yhdessä).
- Kasteen yhteydessä lahjoitetaan kastekynttilä. Vihkipareille lahjoitetaan vihkiraamattu.
- Kerran vuodessa järjestetään vapaaehtoisten kiitosjuhla.
- Ystävyyseurakuntatoimintaa jatketaan Unkarin Sarszentlörincin seurakunnan ja Tampereen tuomiokirkkoseurakunnan kanssa sekä mahdollisuuksien mukaan myös Inkerin kirkon Ruskealan seurakunnan kanssa.
- Seurakuntavaalit ovat syksyllä 2026.

Tiedotus ja viestintä

Toiminta-ajatus

Toteuttaa seurakunnan perustehtävää viestinnän keinoin. Lapinlahden–Varpaisjärven seurakunnan viestintä toteuttaa lisäksi seurakuntayhtymän yhteisiä viestinnän tavoitteita ja toimintatapoja.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Seurakuntavaalit
2. Verkkosivu-uudistus

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Viestintäohjelman uudistaminen

Lapinlahden–Varpaisjärven seurakunnan **viestinnän pääkanavat** ovat viikoittaiset **kirkolliset ilmoitukset** paikallislehdessä Matti ja Liisa sekä seurakunnan **nettisivut**. Medialle toimitetaan **tiedotteita** yksittäisistä tapahtumista ja hallintoasioista, joiden kohdalla seurakuntalaisten vaikutusmahdollisuutta pidetään selkeästi esillä kirkkolain edellyttämällä tavalla. Instagramia, Facebookia, YouTubea ja muita **ilmaisia sosiaalisen median** kanavia käytetään niin paljon kuin mahdollista. Hyvät suhteet ja yhteistyö **paikallislehden** kanssa on uutisoinnin kannalta erityisen tärkeää. Jokainen tehtäväalue ja työntekijä on vastuussa oman toimialansa viestinnästä yhteistyössä seurakuntayhtymän viestintäpalveluiden kanssa.

Musiikkityö

Toiminta-ajatus:

Musiikkityön tehtävänä on ylläpitää ja edistää seurakunnan jumalanpalveluselämää, musiikkikasvatusta ja muuta musiikkitoimintaa toteuttaen samalla musiikin kautta tehtävää hengellistä julistustyötä. Työmuotoina ovat jumalanpalvelukset, kirkolliset toimitukset, kuorotyö, rippikoulutyö, musiikkikasvatustyö kouluissa ja kerhoissa, musiikkipiirityö, seurakuntat ja kinkert, sekä konserttien järjestäminen. Toimintaan kuuluu myös yhteistyö paikkakunnan muun musiikkitoiminnan kanssa.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Yhteistyön rakentaminen Lapinlahti-Varpaisjärvi –akselilla musiikkityössä
2. Monipuolisen ja elävän jumalanpalveluselämän ylläpitäminen ympäri seurakuntaa
3. Erilaisten musiikkiryhmien ylläpitäminen eri puolilla seurakuntaa

Painopisteet vuodelle 2027-2028

1. Yhteistyön tiivistäminen ympäri seurakuntaa
2. Monipuolinen jumalanpalveluselämä
3. Yhteislaulun vahvistaminen

Mahdolliset merkittävät muutokset taloudessa ja toiminnassa, vertailu 2025 -> 2026

Seurakuntien yhdistymisen myötä jatkamme yhteistyön kehittämistä ja yhteisten käytänteiden löytämistä. Musiikkiryhmien osalta toimintaa pyritään jatkamaan ennallaan, vaikka niiden toiminnan mahdollistaminen eri puolilla seurakuntaa on tuottanut yhdistymisen myötä haasteita. Tulevana vuonna yritämme löytää ratkaisuja ryhmien järjestämiseen uudella tavalla. Vuonna 2025 kokeiltu sijaistaminen oman seurakunnan kanttoreiden kesken jatkuu tulevanakin vuonna. Kesän 2026 ajaksi on suunnitteilla kesäkanttorin palkkaaminen helpottamaan lomakauden ruuhkaa mm. rippileirien osalta.

Muuta

Avustukset

Vuonna 2026 avustusten määrä on 500 euroa Varpaisjärven kirkkokuorolle ja 500 euroa Lapinlahden kirkkomusiikkilyhdistykselle.

Varhaiskasvatus, päiväkerho- ja perhekerhotyö**Toiminta-ajatus:**

Kristillisiin arvoihin pohjautuvaa lapsen kokonaisvaltaista kehitystä ja kasvua tukevaa varhaiskasvatusta. Perheiden tukeminen arjessa/juhlassa ja seurakuntayhteyden vahvistaminen.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Lasten ja perheiden jumalanpalvelukset ja tapahtumat
2. Seurakunnan yhteiset painopisteet
3. Leikki ja luova ilmaisu osana hengellistä kasvua

Painopisteet vuosille 2027-2028

1. Kristinuskon perusasioiden opetus
2. Seurakunnan yhteiset painopisteet
3. Varhaiskasvatuksen toiminta sosiaalisessa mediassa

Muuta Vähäisen lapsimäärän vuoksi Paloisen päiväkerhoryhmä päättyy ensi vuoden syksynä.

Varhaisnuorisotyö**Toiminta-ajatus:**

Varhaisnuorisotyö on kristillistä kasvatusta, toiminnallista tekemistä sekä kokonaisvaltaisessa kasvussa tukemista. Lasta tuetaan kasvamaan Jumalan tuntemisessa ja Pyhän kohtaamisessa. Työtä toteutetaan heille luontevilla elämän osa-alueilla. Kohdataan nuoria ja heidän perheitään kristillisen toiminnan parissa.

Vuonna 2026 jatketaan yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Suunnittelemme koulun ja muiden yhteistyötahojen kanssa varhaisnuorille erilaista toimintaa. Leirityötä jatketaan edullisin leirimaksuin. Olemme mukana Koiramäkileirillä sekä Rovastikunnallisella lastenleirillä. Kerhotoimintaa järjestämme alakoululaisille molemmilla seurakuntataloilla. Lapinlahdella Puuhiskerho tiistaisin sekä Varpaisjärvellä Toimintatorstai torstaisin. Kerholaisten kanssa teemme keväällä kauden päätös retken.

Suunnitteilla järjestää vuosittain 10- synttärit jokaisen vuoden loppupuolella. Lisäksi olemme mukana erilaisissa perheille suunnatuissa tapahtumissa.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Leiritoiminnan kehittäminen
2. Yhteistyö rovastikunnallisesti ja muiden toimijoiden kanssa
3. Kerhotoiminnan vakauttaminen

Painopisteet vuosille 2027-2028

1. Varhaisnuorten kohtaaminen
2. Leiritoiminnan ja yhteistoiminnan kehittäminen
3. 10-synttäreiden vakiinnuttaminen

Muuta

Leirimaksut: Koiramäkileiri (2 yötä) 30 €

Rippikoulutyö**Toiminta-ajatus:**

Tavoitteena on, että rippikoululainen vahvistuu siinä uskossa kolmiyhteiseen Jumalaan, johon hänet on kasteessa otettu, kasvaa rakkaudessa lähimmäiseen ja elää rukouksessa ja seurakuntayhteydessä (Kirkkojärjestys 3:3, rippikoulunohjesääntö 1§).

Rippikoulu on kirkon kasteopetusta, jonka päätteenä on konfirmaatio, eli kasteen vahvistus. Leirin aikana nuori saa myös muita eväitä elämäänsä, kuten muiden ihmisten kanssa tarvittavia sosiaalisia taitoja ja eettistä pohdintaa kykyä. Seurakunnan aikuisten kanssa pääsee pohtimaan elämään ja uskoon liittyviä asioita. Rippikoulussa nuori pääsee myös tutustumaan tarkemmin siihen evankelisluterilaiseen uskoon, johon hänet on kasteessa liitetty.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Rippikoulun yhdistäminen ehjäksi kokonaisuudeksi Lapinlahden ja Varpaisjärven välillä
2. Yhteisöllisyyden vahvistaminen ryhmäytymisen kautta
3. Yksilöllisyys ja sen huomioiminen rippikoulussa

Painopisteet vuosille 2027-2028

1. Nuorten osallisuuden lisääminen seurakunnan toiminnassa rippikoulun jälkeen
2. Rippikoulun ja kotiseurakunnan välisen yhteistyön vahvistaminen
3. Nuorilähtöisesti toiminnan suunnittelu

Muuta huomiota rippikoulu toiminnassa vuonna 2026

Kaikkien rippikouluryhmien toiminta alkaa syksyllä 2025. Päivärippikoulu ja muualla menevien ryhmät toimivat syksyllä 2025 ja alkukevästä 2026. Rippileirit, jotka pidetään Hirsikankaan leirikeskuksella, aloittavat toimintansa syksyllä 2025 ja niiden intensiivijaksot pidetään kesän 2026 aikana.

Jatkossa suunniteltava/mietittävä, onko leirikeskus soveltuva rippileirien pitämiseen.

Nuorisotyö

Toiminta-ajatus:

Nuorisotyö on 13-vuotiaille ja sitä vanhemmille nuorille suunnattua kristillistä kasvatusta ja toiminnallista tekemistä. Tätä toimintaa toteutetaan retkien, leirien, nuorteniltojen, koulutuksen ja henkilökohtaisten keskustelujen kautta. Nuorisotyötä tehdään yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Nuorisotyössä painotetaan osallisuutta ja yhdessä toimimista.

Teemme yhteistyötä kunnan nuorisotyöntekijöiden kanssa. Tähän toimintaan kuuluu nuortenilat Nuortentila-Laparilla sekä – Klubilla, kouluissa vietettävät ”kahvivälitunnit”, joita pidetään Lapinlahden sekä Varpaisjärven alueen yläkoulussa ja lukiolla, Saapastyö ja muu nuorisotyö. Vuonna 2026 jatketaan saapastointia ja tarpeesta nousevaa vapaaehtoisten kouluttamista. Katusaapastyötä, sekä saapaskahvilatoimintaa jatketaan yhteistyössä kunnan nuorisotyön kanssa. Tutustumme myös Koulusaappaan toimintaan. 2026 keväällä järjestämme retken huvipuistoon yhdessä kunnan nuorisotyön kanssa.

Kouluyhteistyötä tehdään 7- ja 8-luokkien ryhmäytysten sekä kahvivälkkien merkeissä Lapinlahdella Sireenin koulussa sekä lukiolla ja Varpaisjärvellä yläkoululla niille sovituin aikoina.

Nuorisotyönohjaaja toimii yhdyshenkilönä partioryhmän Lapinlahden Siniveikkojen ja seurakunnan välillä. Myös Varpaisjärven Sutelan Hukat partioryhmään otetaan yhteyttä. Nuorten vaikuttajaryhmä, jatkaa toimintaansa 2026.

Isostoiminta muuttuu syksyllä 2025. Jatkossa toteutamme isoskoulutuksen yhdessä Rovastikunnan kanssa. Koulutus toteutetaan A ja B ryhmän voimin, jotka kokoontuvat kaksi kertaa syksyllä 2025 ja kaksi kertaa keväällä 2026. Lapinlahden- Varpaisjärven seurakunnan nuorisotyöstä vastaava on ohjaajana B-ryhmän leireillä. Jo isoskoulutuksen käyneet (Mentorit) ovat avustamassa vuoden eri toiminnoissa. Mentoreille tarjotaan myös koulutuskertoja heidän tarpeidensa mukaan.

Panostamme myös sosiaalisen median käyttöön, jotta saisimme nuoret lähestymään myös meitä matalammalla kynnyksellä.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Nuorten kohtaaminen
2. Yhteistyön kehittäminen rovastikunnallisesti sekä eri toimijoiden kanssa
3. Saavutettavuus sosiaalisen median kautta

Painopisteet vuosille 2027-2028

1. Nuorten näköisen toiminnan tuottaminen
2. Sosiaalisen median haltuun ottaminen
3. Löytää nuoret ja kohdata eri paikoissa

Muuta Partiotyön tukemiseen on varattu 1500 euron suuruinen summa.

Diakonia**Toiminta-ajatus:**

Diakoniatyön tarkoituksena on lähimmäisenrakkauteen pohjautuen tukea ja auttaa ihmisiä kokonaisvaltaisesti henkisesti, hengellisesti tai aineellisesti tilanteeseen liittyvät rajoitukset huomioon. Diakoniatyössä ei erotella ihmisiä, vaan kunnioitetaan erilaisia valintoja ja tuetaan ihmisiä löytämään omia voimavarojaan. (Matt. 22:37–39, 25:35–40.)

Painopisteet vuodelle 2026

1. Toiminta- ajatuksen mukaisen perustehtävän toteuttaminen
2. Diakoniatyön rakenteiden kehittämisen jatkaminen ja yhteistyö kunnan, hyvinvointialueen ja eri järjestöjen kanssa
3. Vapaaehtoistyön vahvistaminen

Painopisteet vuosille 2027-2028

1. Toiminta- ajatuksen mukaisen perustehtävän toteuttaminen
2. Diakoniatyön tarkastelu ja kehittäminen asukkaiden ja alueen muuttuviin tarpeisiin, esimerkiksi ikääntyneiden ja elinkustannusten kasvu
3. Vapaaehtoistyön vahvistaminen

*vuoden 2025 Muut avustukset lisämääräraha 21 950 € ja 2000 € testamentti vanhustyöhön

*vuosille 2026, 2027 ja 2028 testamentti vanhustyöhön 4000 €/vuosi ja ESR-hankkeen ruokalahjakortit 3500 €

Lähetystyö**Toiminta-ajatus**

Ylösnoussut Jeesus Kristus antoi seuraajilleen tehtävän viedä sanomaa hänestä koko maailmaan. Tätä tehtävää seurakunnan lähetystyö toteuttaa keräämällä varoja kirkon lähetysjärjestöjen toimintaan ja pyrkimällä kasvatuksen ja tiedotuksen kautta auttamaan kaikkia seurakunnan jäseniä ja työntekijöitä löytämään oma tapansa olla toteuttamassa yhteistä tehtävää yli työmuotojen rajojen.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Vapaaehtoistyön jatkuminen ja vahvistuminen
2. Vierailut seurakunnan ryhmissä
3. Yhteydenpito lähetteihin ja kohteisiin

Painopisteet vuosille 2027-2028

1. Varainhankintaverkostojen ylläpito
2. Yhteydenpito lähetkien kanssa
3. Yhteydet kouluihin ja päiväkoteihin

Yleistä

Lapinlahden ja Varpaisjärven seurakunnan lähetystyön kentän runkona on Ystäväntuvan toiminta, lähetystyön esillä pitäminen kaikilla tehtäväalueilla, lähettien vierailut, lähetystapahtumat ja rovastikunnallisen yhteistyön puitteissa järjestettävät tapahtumat. Lähetystyöstä vastaavat seurakuntapastori Päivi Kasurinen ja vapaaehtoinen lähetys sihteeri Anne Niiranen. Lähetystyöryhmä on työn tukena.

2.1.3 Nilakan seurakunta

Kohta on Nilakan seurakunnan viides toimintavuosi alkamassa, mutta vielä kesällä 2025 pyydettiin Pielaveden seurakuntaa nimeään edustajansa ja varaedustajansa. Ei muutos kahdesta yhdeksi sormia napsauttamalla tapahdu. Muutokselle on annettava aikaa. Onhan meillä aikaa, mutta myös tehtävää.

Kahdesta yhdeksi ei ole ainoa muutos. Me elämme jatkuvassa muutoksessa ja muutokset maailmalla vaikuttavat nekin yllättävän paljon elämäämme.

Kokonaisturvallisuudesta puhutaan nykyään varsin usein. Turvallisuudesta puhuttaessa on siis otettava huomioon koko elämä ja ihminen kokonaisuena. Seurakunta on monin tavoin mukana kokonaisturvallisuuden rakentamisessa. Diakoniatyön kautta seurakunta tukee monia ahtaalla olevia. Jumalanpalveluselämä tarjoaa vastakulttuuria levottomalle ajallemme. Rippikoulun kautta monet ajan merkit tulevat suoraan ihollemme.

Pielavedellä Opinportin purku- ja rakennustyöt ovat tuoneet Pielaveden lukion väistötiloihin seurakuntakeskukseen. Seurakuntatalo ja nuorten talo ovat lukion käytössä. Iltaisin ja viikonloppuisin seurakunta voi käyttää kyseisiä tiloja. Tämä muutos on mahdollisuus. Seurakuntakeskuksen pihapiirissä on viikolla menoja enemmän kuin kaiki koskaan aiemmin. Tämäkin muutos, jota voi kestää pari vuotta, vaatii totuttelua, mutta sellaista elämä on. Jos vain tuudittaudumme kaikkinaisen muuttumattomuuden ja pysyvyyden tunteeeseen, olemme vieraantuneet todellisesta elämästä.

Tuntuu, että maailmassa vain Jumala ja muutos ovat pysyviä. Jumala ohjaa meitä onneen, ja senhän me iloiten hyväksymme. Jumala ohjaa meitä myös aikaan vaikeaan, sillä Hän on sitoutunut meihin. Jumala ei työnnä meitä vaikeuksiin, vaan Hän ohjaa meitä niiden keskellä. Me ihmiset itse teemme asioista monimutkaisia, siihen ei Jumalaa tarvita lainkaan.

Seurakuntavaalien ja seurakunnan luottamuselimien tehtävänä on seurakuntayhteyden rakentaminen erilaisien ihmisten kesellä. Ongelmana on kuitenkin se, jos yhteisöllisyys ymmärretään samalla tavalla ajattelemiseksi. Silloin ei kyse ole yhteisöllisyydestä, vaan kuppikuntaisuudesta. Yhteisöllisyys on erilaisuuden hyväksymistä ja kunnioittamista meissä kaikissa.

Vuoden vaihtuessa jumalanpalvelusajat jälleen vaihtuvat. Klo 10 alkaa Pielaveden kirkon messu ja klo 13 Keiteleeseen kirkon messu. Puheeksi on tullut jumalanpalveluksen striimaus, joka on luonnollisesti tärkeä palvelu niille, jotka eivät pääse kirkkoon. Striimaustekniikassa on varsin isoja eroja. Keiteleellä on striimaukseen oma tietokone ja automaattikamera. Striimausta palvelee valokuituyhteys. Pielavedellä ei ole mitään näistä. Striimaus on toteutettu kännykkäkameralla, ja ääni on otettu pienen lisälaitteen avulla kirkon äänentoistojärjestelmästä. Käytössä on mobiilidatayhteys, jonka vahvuus tunnetusti ei ole aina sama. Pielaveden striimauksen toimintavarmuus ei ole Keiteleeseen järjestelmän tasolla. On tutkittava, miten toimintavarmuutta Pielavedellä voidaan parantaa.

On kuitenkin todettava, että jumalanpalvelusta ei vietetä YouTubessa, vaan kirkossa. Laitteen ääressä jumalanpalvelusta seurataan. Kirkossa jumalanpalvelukseen osallistutaan.

Jumalanpalveluselämä

Toiminta-ajatus

Jumalanpalvelus on seurakunnan viikoittainen päätapahtuma, ylösnousemuksen juhla. Siinä Jumala palvelee meitä sanan, sakramenttien, rukousten, virsien sekä yhteyden välityksellä kutsuen pelastavan armon yhteyteen ja vahvistaen uskoa, toivoa ja rakkautta. Jumalanpalveluksesta seurakunta lähtee arjen jumalanpalvelukseen, palvelutyöhön viemään sanoin ja teoin evankeliumia maailmaan. Sunnuntaisin ja kirkollisina juhlapäivinä vietetään Pielaveden ja Keiteleeseen kirkkoissa jumalanpalvelusta, joka pääsääntöisesti on messu eli ehtoollisjumalanpalvelus.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Kahden kirkon ja yhden kyläkirkon jumalanpalveluselämän kehittäminen
2. Yhtymän ympäristödiplomin mukaisesti järjestetään jumalanpalveluksia luonnon keskellä, uusia paikkoja etsitään
3. Jumalanpalvelusten striimausta jatketaan.

Painopisteet vv. 2027–2028

1. Kirkkovuoden juhlapyhien ja juhlaajaksojen luonteen elävöittäminen.
2. Paikallisten yhteisöjen osallistaminen jumalanpalveluselämään.

Jumalanpalveluselämän tunnuslukuina käytetään kirkkohallituksen kokoamia toiminnan tilastoja.

Keskeiset muutokset taloudessa ja toiminnassa

Suuria muutoksia ei ole odotettavissa, mutta jumalanpalvelusten aloitusajat vaihtuvat siten, että vuonna 2026 Keiteleellä kirkon jumalanpalvelus alkaa klo 13 ja Pielaveden kirkon jumalanpalvelus klo 10.

Hautaan siunaaminen**Toiminta-ajatus**

Kirkollisessa hautaan siunaamisessa seurakunnan jäsen saatetaan arvokkaasti viimeiselle matkalle, lohdutetaan omaisia kristillisellä ylösnousemuksen, iankaikkisen elämän ja jälleennäkemisen toivolla ja julistetaan sanomaa kuoleman voittaneesta Jeesuksesta Kristuksesta. Moniarvoisessa yhteiskunnassa kirkollisen siunaamisen piiriin tuodaan myös kirkkoon kuulumattomia edesmenneitä, joiden omaisissa kohdataan kuitenkin myös kirkkomme jäseniä.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Kiireetön omaisten kohtaaminen kodeissa, seurakunnan tiloissa ja toimituksissa, siunaus- ja muistotilaisuuksien huolellinen valmistelu ottaen huomioon musiikin mahdollisuudet ja toimituksen jumalanpalvelusluonne.
2. Omaisten tukeminen surutyössä. Surukirjan jakaminen omaisille käytettävien varojen salissa.

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Eri-ikäisten omaisten kohtaaminen ja tukeminen

Hautaan siunaamisen tunnuslukuina käytetään kirkkohallituksen kokoamia toiminnan tilastoja.

Kirkolliset toimitukset**Toiminta-ajatus**

Kaste, konfirmaatio ja avioliittoon vihkiminen ovat tärkeitä kristillisiä toimituksia ihmisen elämänsäkaareissa. Pyhät toimitukset ovat luonteeltaan jumalanpalveluksia. Toimitusten kautta kohdataan vuosittain suuri joukko seurakuntalaisia ja myös kauempaa tulleita juhlavieraista, sekä myös kirkkoon kuulumattomia. Toimituksissa julistetaan Jumalan sanaa ja annetaan kristillistä opetusta juhlaan saapuneelle vierasjoukolle.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Kirkolliset toimitukset toimitetaan tavalla, joka tukee seurakunnan jäsenyyttä.

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Kirkollisten toimitusten, erityisesti avioliittoon vihkimisen kaavojen, myös uudistettujen kaavojen tarjoamisen mahdollisuuksien esille tuominen niille, jotka toimituksia pyytävät.

Toimenpiteitä

Kastekoteihin pyritään jakamaan kastekynttilä sekä kristillinen lastenkirja, mikäli varat sallivat.

Kirkollisten toimitusten tunnuslukuina käytetään kirkkohallituksen kokoamia toiminnan tilastoja.

Aikuistyö**Toiminta-ajatus**

Aikuistyön tehtävänä on huolehtia kristillisen sanoman julistamisesta ja Jumalan sanan opettamisesta aikuisväestölle sekä auttaa kasvamaan seurakuntayhteyteen ja löytämään oman identiteetin ja kutsumuksen kristittyinä.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Miesten kotaillat jatkuvat Kakkomäen laavulla Pielavedellä. Keiteleellä pidetään laavuseuroja.
2. Uusien vastuuryhmien kutsuminen.

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Seurakunnan jäsenyyden merkityksen vahvistaminen seurakunnan jäsenissä järjestämällä tilaisuuksia, jotka vahvistavat aikuista uskoa.

Aikuistyön tunnuslukuina käytetään kirkkohallituksen kokoamia toiminnan tilastoja.

Muut seurakuntatilaisuudet

Toiminta-ajatus

Muut seurakuntatilaisuudet käsittävät raamattuopetuksen, seurat, hartaushetket ja muun vastaavan toiminnan, joiden kautta seurakunta pyrkii tavoittamaan yhteyteensä uusia ihmisiä, vahvistamaan jäseniä uskossa kolmiyhteiseen Jumalaan ja lisäämään Raamatun tuntemusta. Tee-mallisia seurakuntailtoja järjestetään niin seurakunnan tiloissa kuin muissakin tiloissa.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Monipuolinen, turvallinen ja eri-ikäisiä kohtaava toiminta.
2. Seurakunnan jäsenyyden merkityksen vahvistaminen toiminnan kautta.

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Avaran luterilaisen kristillisyyden vahvistaminen niin, että Nilakan seurakunta voisi toimia hengellisenä kotina eri herätysliikkeisiin kuuluville ja kuulumattomille.

Muut seurakuntatilaisuudet-tehtäväalueen tunnuslukuina käytetään kirkkohallituksen kokoamia toiminnan tilastoja.

Keskeiset muutokset taloudessa ja toiminnassa

Tilaisuuksien järjestäminen terveysturvallisesti.

Tiedotus ja viestintä

Toiminta-ajatus

Toteuttaa seurakunnan perustehtävää viestinnän keinoin. Nilakan seurakunnan viestintä toteuttaa lisäksi seurakuntayhtymän yhteisiä viestinnän tavoitteita ja toimintatapoja.

Painopisteet vuodelle 2026

2. Seurakuntavaalit
3. Verkkosivu-uudistus

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Viestintäohjelman uudistaminen

Musiikkityö

Toiminta-ajatus:

Seurakunnan musiikkityön tarkoitus on tukea tilaisuuksien hengellistä luonnetta ja välittää kristillistä sanomaa. Musiikki luo yhteyttä seurakuntalaisten välille vauvasta vaariin. Tehtävänkuvaa kuuluu lisäksi yhteistyö paikkakunnan muun musiikkitoiminnan kanssa.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Vakiinnutetaan seurakunnan säännöllisten musiikkiryhmien toiminta.
2. Käytetään virsikirjaa monipuolisesti, jotta myös harvemmin laulettu virret tulevat tutuiksi. Lisätään virsitietoutta.
3. Edistetään musiikkitoiminnan jatkuvuutta. Pyritään täyttämään kanttorin virka vakituisesti.

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Kasvatetaan musiikin vapaaehtoisten määrää.
2. Järjestetään yhteistoimintaa alueen muiden toimijoiden kanssa.
3. Turvataan mahdollisuudet osallistua seurakunnan musiikkitoimintaan molemmilla paikkakunnilla.

Keskeiset muutokset taloudessa ja toiminnassa vertaus vuodet 2025/ 2026

Vuonna 2025 ei pysyvää kanttoria yrityksistä huolimatta saatu. Virkaa hoitaa vuoden ajan syyskuun 2025 alusta alkaen kirkkomusiikin maisteriopiskelija Eero Klaavo. Kuorot ovat muutoksista johtuen olleet tauolla viime vuodet. Tärkeää on, että kuorotoiminta käynnistetään tauon jälkeen.

Päiväkerhotyö**Toiminta-ajatus:**

Päiväkerhotyö on arkipäivisin annettavaa kasteopetukseen perustuvaa viriketoimintaa alle kouluikäisille lapsille. Tavoitteena on antaa kristillistä kasvatusta ja kehittää lasten sosiaalisia taitoja.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Polku kokonaissuunnitelman kehittäminen
2. Ympäristökasvatus

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Polku kokonaissuunnitelman kehittäminen
2. Ympäristökasvatus

Mahdolliset merkittävät muutokset taloudessa ja toiminnassa, vertailu 2025 -> 2026

Pielavedellä päiväkerhotoiminta siirtyy kunnan kirjastotalon tiloihin vuoden 2027 loppuun asti. Pielaveden seurakuntakeskuksen nuortentilat toimivat lukion väistötiloina.

Pyhäkoulutyö**Toiminta-ajatus:**

Pyhäkoulu on lasten jumalanpalvelus. Tällaisena se jäsentyy osaksi seurakunnan jumalanpalveluselämää. Toisaalta pyhäkoulu on kasteopetusta, jolloin se on osa seurakunnan kasvatustoimintaa. Pyhäkoulua käyvät alle rippikouluikäiset.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Polku kokonaissuunnitelman kehittäminen
2. Ympäristökasvatus

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Polku kokonaissuunnitelman kehittäminen
2. Ympäristökasvatus

Perhekerhotyö**Toiminta-ajatus:**

Perhetyö on lapsiperheille suunnattua toimintaa. Tavoitteena on tehdä perheiden kohtaaminen mahdolliseksi ja tukea perheitä lasten kristillisessä kasvatuksessa.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Polku kokonaissuunnitelman kehittäminen
2. Ympäristökasvatus
3. Linkittyminen paikkakunnan perhekeskustoimintaan yhtenä perheiden kokoontumispaikan tarjoajana.

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Polku kokonaissuunnitelman kehittäminen
2. Ympäristökasvatus
3. Linkittyminen paikkakunnan perhekeskustoimintaan yhtenä perheiden kokoontumispaikan tarjoajana.

Mahdolliset merkittävät muutokset taloudessa ja toiminnassa, vertailu 2025 -> 2026

Pielavedellä perhekerho lakkautui toukokuussa 2025 ja työntekijä vierailee jatkossa kuukausittain Pielaveden perhekeskustoiminnan, Perheperjantain, kokoontumisissa kirjaston tiloissa.

Varhaisnuorisotyö**Toiminta-ajatus:**

Varhaisnuorisotyö on 7-14 – vuotiaiden lasten ja nuorten parissa tehtävää työtä. Tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kristillistä kasvatusta ja tarjota monipuolista toimintaa omassa seurakunnassa ja rovestikunnassa.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Polku kokonaissuunnitelman kehittäminen
2. Ympäristökasvatus

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Polku kokonaissuunnitelman kehittäminen
2. Ympäristökasvatus

Mahdolliset merkittävät muutokset taloudessa ja toiminnassa, vertailu 2025 -> 2026

Pielaveden seurakuntakeskuksen nuortentilat toimivat lukion väistötiloina vuoden 2027 loppuun. Varhaisnuorten kerho kokoontuu jatkossa vain Keiteleellä.

Rippikoulutyö**Toiminta-ajatus:**

Rippikoulu vahvistaa nuorten uskoa kolmiyhteiseen Jumalaan ja varustaa heitä elämään kristittyinä.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Rippikoulu-uudistuksen mukainen toiminnan kehittäminen
2. Polku kokonaissuunnitelman kehittäminen
3. Ympäristökasvatus

Mahdolliset merkittävät muutokset taloudessa ja toiminnassa, vertailu 2025 -> 2026

Päivärippikoulun mahdollisuus on järjestetty heille, jotka eivät tule rippikoululeirille.

Tunnuslukuissa on sekä Pielaveden että Keiteleen toiminta Nilakan seurakunnassa. Vertailulukuna käytetään kunnassa asuvien koko ikäluokan määrää.

Nuorisotyö**Toiminta-ajatus:**

Nuorisotyö on rippikoulun käyneiden parissa tehtävää työtä. Tavoitteena on tukea nuorten kristillistä kasvua ja järjestää heille mielekästä toimintaa omassa seurakunnassa, rovastikunnassa ja hiippakunnallisissa tapahtumissa.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Nuorten vaikuttajaryhmän toiminta
2. Ympäristökasvatus

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Nuorten vaikuttajaryhmän toiminta
2. Ympäristökasvatus

Keskeiset muutokset taloudessa ja toiminnassa vertaus vuodet 2025/ 2026

Pielaveden seurakuntakeskuksen nuortentilat toimivat lukion väistötiloina vuoden 2027 loppuun
Ryhmäytyspäivä Pielavedellä on muuttunut kaksipäiväiseksi ja käsittää kaikki yläkoulun oppilaat.

Muuta Lasten ja nuorten keskus ry. n jäsenmaksu

Iltapäivätoiminta**Toiminta-ajatus:**

Koululaisten iltapäiväkerho toimii yhteistyössä Keiteleen kunnan ja seurakunnan varhaiskasvatustyön kanssa. Iltapäiväkerho mahdollistaa lapselle turvallisen ja mielekkään iltapäivän ja monipuolisen osallistumisen erilaisiin toimintoihin. Keiteleellä seurakunnan työntekijä on iltapäiväkerhotyössä kerran viikossa.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Hiljaisuuteen ja hartauteen opettaminen
2. Tasavertaisuus ja toisen huomioiminen
3. Ympäristökasvatus

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Hiljaisuuteen ja hartauteen opettaminen
2. Tasavertaisuus ja toisen huomioiminen
3. Ympäristökasvatus

Diakoniatyö**Toiminta-ajatus:**

Seurakunnan ja sen jäsenten tulee harjoittaa diakoniaa. Autetaan niitä, joiden hätä on suurin ja joita muut eivät auta niin fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen kuin hengellisenkin tukemisen kautta. Vaikutetaan yhteiskunnallisesti ja huolehditaan että Sana ja sakramentit ovat kaikkien seurakuntalaisten saatavilla. Tuetaan ihmistä vastuulliseen elämään.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Yhteistyön ylläpitäminen
2. Kokoavan toiminnan ylläpitäminen
3. Toimijuuden vahvistaminen

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Yhteistyön ylläpitäminen
2. Kokoavan toiminnan ylläpitäminen

Lähetystyö**Toiminta-ajatus:**

Lähetystyö on seurakunnan perustehtävä. Jeesuksen antama lähetyskäsky määrittää lähetystyölle sen tavoitteen ja pääsisällön: evankeliumi on vietävä kaikille ihmisille kaikkina aikoina. Lähetystyötä toteutetaan sanoin ja teoin. Sen tulee niveltä kaikkeen seurakunnan toimintaan. Nilakan seurakunnalla on lähettisopimukset Suomen Lähetysseuran kanssa (Jyrki Markkanen sekä Riikka-Maria ja Tomas Kolkka) sekä Lähetysyhdistys Kylväjän kanssa (Pirkko Said).

Painopisteet vuodelle 2026

1. Lähetysmyönteisyyden ylläpitäminen
2. Käytännön toimintaan innostaminen
3. Nimikkolähetit ja nimikkokohteet, esillä pitäminen ja yhteydenpito

Painopisteet vuosille 2027-2028

1. Lähetysmyönteisyyden ylläpitäminen
2. Nimikkolähetit ja nimikkokohteet, esillä pitäminen ja yhteydenpito

Muu seurakuntatyö**Toiminta-ajatus**

Yksittäiset seurakunnat osallistuvat omalta osaltaan valtakunnallisten järjestöjen työhön mm. avustusten ja yhteistyösopimusten kanssa. Seurakuntaan tulee useita avustuspyyntöjä. Osaan niistä voidaan vastata myöntämällä heille kolehtipyhä. Valtakunnallisten järjestöjen lisäksi seurakunta on avustanut Sulkavanjärven rukoushuoneyhdistystä, kirkkokuoroa ja mieslaulajia.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Avustusten jakaminen tärkeimpien yhteistyökumppaneiden kesken ja sovittaminen seurakunnan taloudellisen tilanteen mukaan.

Toimenpiteet

Pielaveden kirkkokuoron avustus on 2 000 euroa ja Pielaveden mieslaulajien avustus on 100 euroa.

Painopisteet 2027–2028

1. Avustusten sovittaminen seurakunnan taloudellisen tilanteen mukaan

Keskeiset muutokset taloudessa ja toiminnassa

Avustuksia on pienennetty Sulkavanjärven rukoushuoneen ja Keitelelen saukkojen kohdalla säästötarpeiden vuoksi.

2.1.4 Sonkajärven seurakunta

Toiminnan yleistavoite

Sonkajärven seurakunta hoitaa alueellaan jumalanpalvelusten, pyhien sakramenttien, kirkollisten toimitusten, diakonian, sielunhoidon, rippikoulun sekä lähetys- ja kasvatustyön toteuttamisesta kirkkolain ja kirkkojärjestyksen mukaisesti.

Sonkajärven seurakunta kuuluu Ylä-Savon seurakuntayhtymään. Seurakuntayhtymä hoitaa talous-, kiinteistö- ja hautatoimen alueita. Seurakunnan hengellinen toiminta hoidetaan seurakunnan paikallisten työntekijöiden toimesta kirkkoherran ja seurakuntaneuvoston johdolla.

Seurakunnan jäsenet

Seurakunnassa oli jäseniä heinäkuun alussa vuonna 2025 2741 henkilöä. Tammikuun alussa vuonna 2025 jäseninä 2759 henkilöä. Jäsenmäärän väheneminen jatkuu ja se näkyy seurakuntatyössä kasteiden vähene misenä ja hautausten lisääntymisenä. Erityisesti alhainen syntyvyys tulee näkymään kasvatustyössä tulevana vuosina.

Henkilöstö

Sonkajärven seurakunnan tehtäviä hoitavat kirkkoherra, seurakuntapastori, diakoni, kanttori ja nuorisotyönohjaaja. Työntekijätilanne on seurakunnassa hyvä. Työntekijät ovat hyvin sitoutuneita tehtäviinsä. Sama henkilöstö on pysynyt tehtävissään yli kaksi vuotta ja sen näkyy vakautena toiminnassa. Näillä työntekijäresursseilla tehtävät kyetään hoitamaan ja niitä kehittämään, mutta vähemmäksi henkilöstöä ei voi viedä tehtävien kärsimättä. Nuorisotyönohjaajan työnkuvaan on tulossa lisää toimiminen päiväkerhossa. Muutos alkaa syksyllä 2025.

Yhteistyökumppanit

Seurakunta tekee läheistä yhteistyötä seurakuntayhtymän kanssa sekä seurakuntapariyhteistyötä Iisalmen seurakunnan kanssa. Yhteistyö Sonkajärven kunnan sivistystoimen (koulut, varhaiskasvatus ja esiopetus) kanssa on hyvää ja sitä kehitetään koko ajan yhdessä. Yhteistyö kunnan sivistystoimen kanssa jatkuu ke vällä 2025 tehdyn yhteistyösopimuksen pohjalta. Työllä on pitkät perinteet ja niitä pidetään yllä.

Yhteistyötä tehdään myös paikallisten toimijoiden mm., Marttojen, Eläkeliiton, SPR:n, kyläyhdistysten, herätysliikkeiden ja muiden kristillisten toimijoiden kanssa. Säännöllinen yhteistyö hyvinvointialueen palveluyksiköiden sekä muiden palvelutuottajien kanssa jatkuu. Yhteiskristillistä toimintaa jatketaan helluntaiseurakunnan sekä ortodoksiseurakunnan kanssa. Mielenterveystoimija Arjen Askel on tärkeä yhteistyökumppani ja yhteistoimintaa edelleen jatketaan. Seurakunnan vapaaehtoistoiminta on hyvin merkittävää mm. lähetyskirputorilla ja ruuan jakelussa. Vapaaehtoistoiminta jumalanpalveluksissa on säännöllistä.

Työyhteisön kehittäminen ja henkilöstökoulutus

Seurakunnan henkilöstö viettää kerran vuodessa virkistyspäivää. Työyhteisö kokoontuu säännöllisesti työkokouksiin ja suunnittelee seurakunnan toimintaa säännöllisesti. Yhteistyö henkilöstön kesken on joustavaa ja työyhteisössä on yhteisöllinen työote. Yhteiset kahvihetket ovat viikoittaisia. Henkilöstö on laatinut kehittämistarpeidensa pohjalta koulutussuunnitelman.

Talousarvion laadinta

Seurakuntayhtymän laatiman ja yhteisen kirkkoneuvoston hyväksymän raamibudjetin mukaan Sonkajärven seurakunnan vuoden 2026 budjettiraami on 410 262e. Lisäystäystä on edelliseen vuoteen verrattuna +7,17 %. Seuraavat vuodet 2027–2028 arvioidaan olevan samalla euromääräisellä tasolla. Kirkon virka- ja työehtosopimus vuosille 2025–2028 nostaa seurakunnan työntekijöiden palkkoja noin 7 % sopimuskaudella. Siten talousarvion nousua ei juurikaan toiminnan määrärahoissa ole. Budjettiraamista 410 262e menee henkilöstökuluihin 342 488 e, eli noin 83,5 %.

Talousarvion laadinnan yhteydessä työntekijät ovat laatineet käyttösuunnitelman Heikki Kaarakaisen testamenttirahaston käyttöön vuodelle 2026.

Yleinen seurakuntatyö

(jumalanpalveluselämä, hautaan siunaaminen, muut kirkolliset toimitukset, aikuistyö ja muut seurakuntalaisuudet)

Toiminta-ajatus:

Jumalanpalvelukset ovat seurakunnan viikoittainen päätapahtuma. Erityisiä messuja mm Ruukin messua ja jumalanpalveluksia kylillä jatketaan. Yhteistyötä Radio Sandelsin kanssa sekä striimausta jatketaan mahdollisuuksien mukaan. Kirkollisten toimitusten kautta kohdataan seurakuntalaisia ja ne hoidetaan laadukkaasti käsikirjan mukaan. Toimituskeskusteluissa esille tulevat ihmisten henkilökohtaiset tilanteet huomioidaan heitä hyvin palvellen.

Kirkollisissa toimituksissa sekä aikuistyössä ja muussa seurakuntatyössä seurakunnan perustetävän toteuttaminen, sakramenttien hoitaminen ja evankeliumin sanoman esilläpito ovat keskeisessä asemassa. Yhteistyötä mm Eläkeliiton kanssa kinkereiden toteuttamiseksi jatketaan. Yhteistoimintaa herätysliikkeiden ja muiden hengellisten toimijoiden kanssa vahvistetaan. Yhteiskristillistä toimintaa kehitetään ja jatketaan. Seurakuntalaisten toimijuutta seurakunnan tilanteissa tuetaan.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Kirkollisissa toimituksissa henkilöiden elämäntilanteiden ja toiveiden kuuleminen ja sen kautta palveleminen ja tilaisuuksien toteuttaminen laadukkaasti.
2. Herätysliikkeiden ja muiden hengellisten toimijoiden kanssa toteutettavissa hengellisissä tilaisuuksissa papiston ja muun henkilökunnan läsnäolo.
3. Yhteistyön jatkaminen radio Sandelsin kanssa.

Painopisteet vuosille 2027-2028

1. Yhteistyön vahvistaminen paikallisten toimijoiden kanssa
2. Jumalanpalveluselämän säilyminen molemmissa kirkoissa
3. Vapaaehtoistoimijoiden huomioiminen ja tuki

Tiedotus ja viestintä

Toiminta-ajatus:

Toteuttaa seurakunnan perustehtävää viestinnän keinoin. Sonkajärven seurakunnan viestintä toteuttaa lisäksi seurakuntayhtymän yhteisiä viestinnän tavoitteita ja toimintatapoja.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Seurakuntavaalit
2. Verkkosivu-uudistus

Painopisteet vuosille 2027-2028

1. Viestintäohjelman uudistaminen

Varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus:

Päiväkerhon ja perhekerhon toiminta-ajatus: Lapsi oppii tuntemaan seurakunnan turvallisena paikkana ja kuulee rakastavasta Jumalasta. Lapsi tutustuu juhlapyhien sisältöihin sekä keskeisiin raamatunkertomuksiin. Lapsi kokee pyhän läsnäoloa. Perhekerhossa perheiden kristillisen kasvatuksen tukeminen ja lapsivanhempi suhteen vahvistaminen. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevien lasten tavoittaminen katsomuskasvatustuokioiden sekä lastenkirkkojen kautta erityisesti juhlapyhiin liittyen.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Yhden päiväkerhoryhmän sekä yhden perhekerhoryhmän pysyminen seurakunnassa
2. Päiväkerhotyön niveltäminen osaksi nuorisotyönohjaajan työn kokonaisuutta
3. Varhaiskasvatuksen joulu- ja pääsiäisiäkirkkojen ja tapahtumien laadukas toteuttaminen.

Painopisteet v. 2027-2028

1. Yhden päiväkerhoryhmän sekä yhden perhekerhoryhmän pysyminen seurakunnassa
2. Perheiden kristillisen kasvatuksen tukeminen
3. Yhteistyön jatkuminen kunnallisen varhaiskasvatuksen kanssa.

Varhaisnuorisotyö**Toiminta-ajatus:**

Varhaisnuorisotyön toiminta-ajatuksena on tukea varhaisnuoren hengellistä kasvua, osallistumista seurakunnan toimintaan ja tukea sosiaalisten taitojen kehittymistä. Viikkotoiminta, leirit, retket ja tapahtumat sekä vahva kouluyhteistyö ovat keskeisiä toimintamuotoja.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Kouluyhteistyön jatkuva kehittäminen ja vahvistaminen
2. Tapahtumien järjestäminen eri työmuotojen kanssa
3. Leirit ja retket sekä tapahtumat omassa seurakunnassa ja rovastikunnassa, huomioiden seurakuntapariyhteistyö

Painopisteet vuosille 2027-2028

Jatkuvat vuoden 2026 tavoitteiden mukaisina.

Rippikoulutyö**Toiminta-ajatus:**

Kristinuskon perustan opettaminen, seurakuntaan tutustuminen ja yhteydet perheisiin. Nuorten kristillisen kasvun tukeminen ja seurakuntayhteyden lujittaminen. Nuorten vastuun ottamisen lisääminen. Sosiaalisen median hyödyntäminen yhteydessä seurakuntalaisiin. Nuori-lähtöisyys huomioidaan jo rippikoulun suunnitteluvaiheessa.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Rippikoulun sisällön muuttaminen aikaa vastaavaksi
2. Rippikoulutyön moninaisuuden huomiointi
3. Miellyttävä rippikoulukokemus jokaiselle rippikoululaiselle

Painopisteet vuosille 2027-2028

Jatkuvat vuoden 2025 tavoitteiden mukaisina.

Nuorisotyö**Toiminta-ajatus:**

Keskeistä on nuoren kristillisen kasvun tukeminen ja nuorten vastuun lisääminen sekä kiinnittyminen ja luonnollinen kasvaminen kotiseurakuntaan. Isostoiminnasta on tullut merkittävä osa nuorisotyötä. Kunnan nuorisotyön ja koulun kanssa toteutettava yhteistyö tärkeää. Isostoimintaa vahvistetaan seurakuntapariyhteistyön kautta. Isoskoulutukseen hakeutuu joka vuosi sonkajärveläisiä nuoria. Isoskoulutus järjestetään yhteistyössä Iisalmen seurakunnan nuorisotyön kanssa alkaen. Koulutuksiin kuuluu kuukausittainen isoskoulutusviikonloppu. Isoskoulutus kestää kevääseen 2026 asti, jonka jälkeen Isokset saavat toimia isosina leireillä ja tapahtumissa. Sonkajärven seurakunnan isosia työllistivät varhaisnuorten leirit, rippileiri sekä Sonkajärvi Soi-tapahtuman lasten leiri.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Isostoiminnan kehittäminen yhtymän muiden seurakuntien kanssa
2. Koului- ja verkostotyön sekä yhteistyön jatkuva kehittäminen
3. Nuorisovaikuttajaryhmän toiminnan selkeytyminen ja kehittäminen

Painopisteet vuosille 2027-2028

Jatkuvat vuoden 2026 tavoitteiden mukaisina.

Diakoniatyö**Toiminta-ajatus:**

Diakonia on kristilliseen rakkauteen perustuvaa palvelua, jonka tehtävänä on auttaa heitä, joilla hätä on suurin ja joita ei muulla tavalla auteta. Diakonian tehtävät ovat hädän etsiminen ja lievittäminen, hädän syihin vaikuttaminen, palveluun kasvattaminen, opettaminen ja ohjaaminen.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Aineellisen avunmaksukorttien jakamisen, koko kansan ruokailuiden sekä ruokajaon organisointi
2. Vapaaehtoistyöntekijöiden rekrytointi, tukeminen ja jatkuvuus
3. Seurakuntaparityöskentely ja rovastikunnallinen yhteistyö diakoniassa

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Seurakuntaparityöskentely ja rovastikunnallinen yhteistyö diakoniassa
3. Diakoniatyön perustehtävän tarkastelu
3. Vapaaehtoistyön tarkasteleminen ja jatkuvuus

Lähetystyö**Toiminta-ajatus**

Kirkkona meidät on kutsuttu välittämään Jumalan armoa ja rakkautta sanoin ja teoin. Tehtävän toteuttamisessa sekä Jeesuksen antaman käskyn, että hänen esimerkkinsä seuraamisesta. Jeesus sanoi: "Niin kuin Isä on lähettänyt minut, niin lähetän minä tiedät." Joh. 20:21

Painopisteet vuodelle 2026

1. Seurakunnan lähetystyön jatkuminen.
2. Lähetyskirpputorin toiminnan jatkuminen.
3. Lähetyspäivät Sonkajärvellä.

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Lähetystyön tarkastelu.
2. Lähetyskirpputorin toiminnan jatkuminen.
3. Mahdollinen matka Viroon, jossa on lähetyskohde, joka tehdään rovastikunnallisesti.

2.2 YLÄ-SAVON SEURAKUNTAYHTYMÄ

2.2.1 Yleishallinto

Yhteinen kirkkovaltuusto

Toiminta-ajatus

Yhteinen kirkkovaltuusto käyttää seurakuntayhtymän ylintä päätösvaltaa kirkkolaissa, kirkkojärjestyksessä ja muissa säännöksissä säädetyllä tavalla seurakuntayhtymän tehtävän toteuttamiseksi.

Painopisteet vuodelle 2026

Järjestetään vuosittain 1-2 seminaaria, jossa päätetään seurakuntayhtymän toiminnan painopisteistä seuraavalle vuodelle.

Seurakuntapariyhteistyötä kehitetään edelleen niin, että seurakuntapareina toimivat Iisalmen ja Sonkajärven seurakunnat. Lapinlahden ja Varpaisjärven seurakunnat yhdistyivät vuoden 2025 alusta lukien ja Pielaveden ja Keiteleen seurakunnat vuoden 2022 alusta lukien.

Painopisteet vuosille 2027-2028

Jatketaan seurakuntayhtymän kehittämistoimintaa järjestämällä vähintään yksi valtuustoseminaari vuodessa, paikalle kutsutaan sekä luottamushenkilöitä että työntekijöitä.

Tilintarkastus

Toiminta-ajatus

Tilintarkastajat huolehtivat seurakuntayhtymän hallinnon ja talouden tarkastuksesta ja valvonnasta yhteisen kirkkovaltuuston vahvistaman taloussäännön mukaisesti kirjanpitolain edellyttämässä laajuudessa.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Seurakuntayhtymän toiminnan ja taloudellisuuden tarkastaminen, tarkastuspäiviä arvioidaan tarvittavan 15 vuosittain.
2. Henkilöstön tukeminen ja opastaminen toiminnan suunnittelussa.
3. Seurakuntayhtymän tehtäväalueisiin ja eri seurakuntiin tutustuminen.

Painopisteet vuosille 2027-2028

Tilintarkastajat asettavat vuosittain painopisteet ja tavoitteet laatiessaan tarkastussuunnitelmaa seuraavalle kahdelle vuodelle.

Yhteinen kirkkoneuvosto

Toiminta-ajatus

Yhteisen kirkkoneuvoston tehtävänä on johtaa seurakuntayhtymän toimintaa, hallintoa sekä talouden omaisuuden hoitamista kirkkolaissa, kirkkojärjestyksessä ja muissa säännöksissä säädetyllä tavalla yhteisen kirkkovaltuuston toiminta- ja taloussuunnitelmien asettamien tavoitteiden mukaisesti. Yhteinen kirkkoneuvosto vastaa siitä, että Ylä-Savon seurakuntayhtymää hoidetaan seurakuntien toimintaa palvelevasti ja taloudellisesti sekä noudattaen laadittua strategiaa.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Huolehditaan yhteisen kirkkovaltuuston asettamien toimintatavoitteiden mukaisen toiminnan järjestämisestä ja aktiivisesta seurannasta.
2. Taloussäännön mukaisesti tarkastellaan toiminta- ja taloussuunnitelman toteutumisesta yhden kerran kesken vuoden.
3. Jalkautetaan Ylä-Savon seurakuntayhtymän ja siihen kuuluvien seurakuntien strategiaa ohjaamaan kaikkea toimintaa.
4. Vuoden 2025 aikana aloitetaan myös arkistomateriaalin digitoiminen sähköiseen muotoon, erityisesti kiinteistöarkisto ja vanhat pöytäkirjat on digitoitava. Domus-ohjelmalla hoidetaan myös seurakuntayhtymän ja seurakuntien kokouspöytäkirjojen laadinta ja lähetys luottamushenkilöille. Ohjelman käyttöönotto aloitettiin jo vuoden 2021 puolella.

5. Aloitetaan työyhteisöjen kehittämishanke, jossa aiheena on resilienssin vahvistaminen muuttuvassa työelämässä. Hanke koskee koko henkilökuntaa.

Painopisteet vuosille 2027-2028

1. Selkeytetään seurakuntayhtymän suunnittelujärjestelmää niin, että luottamushenkilöiden ja työntekijöiden yhteisessä vuosittaisessa seminaarissa asetetaan toiminnan yhteiset vuosittaiset painopisteet ja valtuustokauden alussa mietitään seurakuntayhtymän strategiaa ja perustehtävää.
2. Kehitetään luottamushenkilöiden ja työntekijöiden yhteistoimintaa.

Taloushallinto

Toiminta-ajatus

Taloushallinto tuottaa yhdessä Kirkon palvelukeskuksen (Kipa) kanssa seurakuntayhtymän talous- ja henkilöstöhallintopalvelut seurakuntien perustehtävää tukevalla tavalla. Kipa tarjoaa järjestelmät maksuliikenteen, kirjanpidon, henkilöstöhallinnon ja muun laskentatoimen hoitamiseen. Lisäksi käytössämme on Talgrafin Accuna-verkkosovellus sujuvoittamaan raportointia ja talousarviosuunnittelua. Taloushallinto vastaa hallintojohtajan johdolla seurakuntayhtymän yleishallinnosta mm. valmistelulla yhteisessä kirkkoneuvostossa ja valtuustossa käsiteltävät asiat sekä hoitamalla päätösten täytäntöönpanot.

Taloushallintoon sisältyy Iisalmen monitoimilaitteiden (=kopiokoneet) kustannukset kustannuspaikalla 1001050123 sekä postimaksukoneen kustannuspaikalla 1001050001.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Kipan palvelujen aktiivinen hyödyntäminen vähentyneillä työntekijäresursseilla.
2. Kipan uudistuvien järjestelmien (vuoden 2025 lopussa palkanlaskennassa PopulusMaster) sujuva käyttäminen ja käytön opastaminen.
3. Taloushallinnon ja sen palvelujen sujuva, tehokas ja ajallaan tapahtuva hoitaminen taloussääntöä ja sisäisen valvonnan ohjeita noudattaen.

Painopisteet vuosille 2027-2028

1. Kipan jatkuvasti uudistuvien järjestelmien sujuva käyttäminen ja käytön opastaminen.
2. Taloushallinnon ja sen palvelujen sujuvan ja tehokkaan hoitamisen ylläpitäminen ja kehittäminen Kipan asiakkaana taloussääntöä ja sisäisen valvonnan ohjeita noudattaen.

Kirkkoherranvirasto

Toiminta-ajatus:

Ylä-Savon seurakuntayhtymän palvelutoimistossa hoidetaan seurakuntayhtymään kuuluvien seurakuntien hautauspalvelut ja hallinto-, toimisto- ja asiointipalvelut sekä arkistointi.

Painopisteet vuodelle 2026:

1. Varmistetaan palvelutoimiston palvelujen laadukas hoitaminen. Työtehtäviin tuli muutoksia, kun seurakuntayhtymä liittyi Kuopion aluekeskusrekisteriin vuoden 2023 alusta lukien. Jatkossa kaksi henkilöä hoitaa seurakuntien hallinto-, toimisto- ja asiointipalveluita sekä arkistointia.

Painopisteet vuodelle 2027-2028:

1. Sujuvan ja osaavan asiakaspalvelun (ulkoiset ja sisäiset asiakkaat) ylläpitäminen.

Kirkonkirjojenpito

Toiminta-ajatus:

Kirkkolain 8 luvun 5 §:n mukaisesti jäsenrekisterin rekisterinpitäjiä ovat seurakuntien yhteiset keskusrekisterit ja kirkkohallitus. Ylä-Savon seurakuntayhtymä on liittynyt Kuopion aluekeskusrekisteriin 1.1.2023 lukien, oma aluekeskusrekisteri lakkautettiin päättämään toimintansa vuoden 2022 lopussa. Keskusrekisteri vastaa siihen kuuluvien seurakuntien jäsenten osalta lisäksi muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista kirkonkirjojen rekisterinpitäjän tehtävistä, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Painopisteet vuosille 2026-2028

Jatketaan Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymän kanssa solmittua sopimusta aluekeskus-rekisteripalveluista. Kuopion aluekeskusrekisterille maksetaan palvelumaksua tämän työn suorittamisesta.

Muu yleishallinto

Tehtäväalueella hoidetaan kaikkea muuta koko seurakuntayhtymän ja seurakuntien palvelevaa toimintaa, jota ei hoideta muualla. Tehtäväalueelle kirjataan mm. seurakuntayhtymän ja seurakuntien toiminnan piiriin kuuluvien osallistujien vapaaehtoisen tapaturmavakuutuksen kulut sekä Itä-Suomen IT-aluekeskuksen Ylä-Savon seurakuntayhtymän seurakuntien maksusuudet.

Viestintä

Toiminta-ajatus:

Viestintäpalveluiden tehtävänä on vastata seurakuntayhtymän palvelualueiden viestinnästä sekä tukea ja kehittää siihen kuuluvien seurakuntien viestintää yhdessä seurakuntien kanssa.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Vuoden 2026 seurakuntavaalit. Seurakuntavaaleissa äänestetään jäsenet seurakuntaneuvostoihin ja yhteiseen kirkkovaltuustoon. Viestintäpalvelut hoitavat neljän seurakunnan vaalilautakuntien virallisen viestinnän tiedotteineen ja kuulutuksineen. Viestintäpalvelut osallistuvat valtakunnalliseen Suomen ev.lut. kirkon seurakuntavaalikampanjaan, jonka tarkoitus on nostaa kirkko esiin, kannustaa ihmisiä tulemaan ehdokkaaksi ja äänestämään vaaleissa. Vaaliviestintää ohjaa kirkon viestinnän valtakunnalliset tavoitteet.
2. Kirkkopalveluiden hallinnoima seurakuntien yhteinen verkkosivujärjestelmä Lukkari siirtyy uuteen julkaisujärjestelmään (WordPress). Ylä-Savon seurakuntayhtymän ja neljän seurakunnan sivustot uudistuvat täysin. Ohjeistuksen mukaan projektin työaika on 1h/sivu, joita nykyisessä järjestelmässäme 950 kpl. Tämän lisäksi tehdään sivustosuunnittelua, sisältötyötä tekstien ja kuvituksen kanssa, sekä koulutetaan työntekijät käyttämään uutta järjestelmää. Projektin pyritään toteuttamaan pääosin omana työnä. Tämä edellyttää kuvapankin uudistamista hankintana sekä mahdollisuuden asiantuntijatyön ostamiseen.
3. Viestintäpalvelut osallistuvat Herättäjäjuhlien 2027 valmisteluun ja ovat mukana viestintätoimikunnan työssä sekä valmistelevat Juhlaviesti-julkaisua kesälle 2026.
4. Viestintäpalvelut osallistuvat tarvittavilta osin Iisalmen seurakunnan 400 -vuotisjuhlavuoden suunnitteluun ja valmistelevat viestinnän julkaisuvalmiiksi lokakuulle 2026. Tavoitteena on saavuttaa alueen ihmisten tietoisuus juhlavuodesta ja viestiä juhlavuoden tapahtumista seurakunnan mahdollistamin resurssein.

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Jatketaan Herättäjäjuhlien 2027 ja Iisalmen seurakunnan 400-juhlavuoden viestintää, sekä verkkosivujen kehittämistä.
2. Viestintäohjelman päivittäminen vuosille 2028-2030

Tunnusluvut	tilinp. 2024	ta 2025	ta 2026	ts 2027	ts 2028
1. Verkkosivuilla käyntien määrä	29 438	31 000	32 000	33 000	34 000

Työhyvinvointi

Toiminta-ajatus

Yhteistyötoimikunta on lakisääteinen toimielin, jonka tehtäviin kuuluu työsuojeluasioiden lisäksi muitakin yhteistoiminnan piiriin kuuluvia asioita. Toimikunta päättää tai antaa lausuntonsa esimerkiksi virkistystoiminnan järjestämisestä henkilökunnalle, työkykyä ylläpitävän ja työssä jaksamista edistävän toiminnan periaatteista, työsuojelun toimintaohjelmasta sekä seurakunnan talousarvioehdotuksesta sekä toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä henkilöstökoulutuksesta.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Yhteistyötoimikunta varmistaa työhyvinvoinnin toteutumista.
2. Järjestetään koko henkilökunnalle yksi yhteinen henkilöstöpäivää vuosittain. Päivissä on teemoina ajankohtaisten asioiden lisäksi jokin tarkempaa perehtymistä valittu teema. Päivää suunnittelee ryhmä, johon kuuluvat työsuojelupäällikkö, molemmat työsuojeluvaltuutetut, yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja ja viestintäpäällikkö. Henkilöstöpäivät pyritään järjestämään live-tapahtumina, mutta harkitaan tarvittaessa myös teams-koulutusten jatkamista.
3. Yhteistyötoimikunta antaa lausuntoja ja tekee aloitteita työyhteisön tilaa koskevista hankkeista. Erityisenä kohteena jatkuu edelleen sisäilmaongelmien ratkaiseminen yhtymän eri kiinteistöissä, asioita valmistelee edelleen jatkuva sisäilmatyöryhmä. Etätyömallin käyttöönotosta on päätetty syksyllä 2020, pyritään jatkossa ns. hybridimalliin, jossa osa työstä tehdään etätoissa kotona, osa työpaikalla, mikäli sen työn luonteen mukaan on mahdollista.
4. Vuonna 2026 toteutetaan säännöllisesti toistettava koko seurakuntayhtymän vaarojen ja haittojen kartoitus palveluna.

Painopisteet vuosille 2027-2028

1. Jatketaan henkilökunnan työhyvinvoinnin tukemista muuttuvissa olosuhteissa.

Ympäristötyö

Toiminta-ajatus:

Ylä-Savon seurakuntayhtymä on uusinnut kirkon ympäristödiplomin keväällä 2024 ja se myönnettiin yhtymälle syksyllä-24. Diplomi on voimassa 9/2029 saakka. Seurakuntayhtymä on sitoutunut ympäristötyössään päästöjensä pienentämiseen ja tuetaan kirkon hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista 2030.

Metsien hiilinielun pienentymisen vuoksi tavoite vaikuttaa hyvin haasteelliselta, mutta seurakuntayhtymä keskittyy ympäristötyössään positiiviseen ympäristöviestintään ja sen mukanaan tuomiin tekoihin. Seurakuntayhtymässä ympäristötyöhön on sitoutettu kaikki työalat ja sitä tehdään yhdessä luotamuselinten ja koko henkilöstön kesken.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Positiivinen ympäristöviestintä: pienilläkin teoilla on merkitystä.
2. Ympäristötyön aktivointi koko yhtymässä uuden ympäristöohjelman myötä.
3. Vastuullinen metsänhoito - "niin metsä vastaa, kuin sinne huudetaan".

Painopisteet vuosille 2027-2028

Uuteen ympäristöohjelmaan kirjatut tavoitteet kohti hiilineutraalia kirkkoa, toiminnan päästöjen vähentäminen ja kestävä kehityksen edistäminen kaikilla työaloilla.

Kiinteistöstrategian mukanaan tuomat päästövähennykset, metsien kestävä hyödyntäminen luonnon monimuotoisuutta arvostaen aiempien vuosien tapaan.

2.2.2 Hautaustoimi

Toiminta-ajatus:

Hautaustoimen tehtävänä on huolehtia Ylä-Savon seurakuntayhtymän omistamien hautausmaiden ja niillä olevien kiinteistöjen hoidosta ja ylläpidosta sekä hautaustoimintaan liittyvistä palveluista kirkkolain ja kirkkojärjestyksen, hautaustoimen ohjesäännön ja muiden säännösten ja päätösten perusteella. Hautaustoimen toimivuus ja varautuminen korostuu nykyisessä epävarmuuden ajassa erityisen paljon.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Seurakuntayhtymän kaikkien hautausmaiden mahdollisimman sujuva "perusarki", käytännön asioiden sujuva hoito hyvässä yhteistyössä ja laadukas asiakaspalvelu ovat etusijalla. Digitaalisen hautahakupalvelun käyttöönotto työntekijätasolla.
2. Kangaslammin hautausmaan toiminnan turvaaminen, lupahakemus.
3. Iisalmen vanhan hautausmaan kuulusmenettelyn jatkaminen, laajennuksen ja Kuusitarhan muistomerkin suunnittelun aloittaminen.

Painopisteet vuosille 2027–2028

1. Sujuvan ja osaavan asiakaspalvelun (ulkoiset ja sisäiset asiakkaat) ylläpitäminen sekä haudan-kaivu-urakoitsijoiden ja hautausurakoitsijoiden kanssa yhteistyön ylläpito
2. Vanhan hautausmaan laajennuksen toteuttaminen
3. Nettipohjaisen hautausmaiden karttapalvelun käyttöönotto työntekijöiden sekä julkisen palvelun osalta koko yhtymän alueella
4. Iisalmen seurakunnan juhluvuoden ja herättäjäjuhlien huomioiminen toiminnassa.

TUNNUSLUVUT	ta 2024	ta 2025	ts2026	ts 2027	ts 2028
Hautatoimen ulkoinen toimintakate (menot-tulot)	537 137 €	591 111 €	591 111	591 111 €	591 111 €
Hautauksia yhtymässä (sis.arkku+uurnat) /vuosi	644	650	650	650	650

Keskeiset muutokset taloudessa ja toiminnassa vertaus vuodet 2025/2026

Hautausmaiden kesä- ja kausityöntekijöiden rekrytointiin kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Haudankaivun kustannukset ovat uusien tarjousten jälkeen nousseet osin vallitsevan epävarmuuden ja myös urakoitsijoille nousseiden kustannusten vuoksi. Myös muut kustannukset ovat nousseet ja nousussa kautta linjan. Tiedossa välttämättömiä isoja investointeja. Taksoitusta ja laskutusperusteita tarkastettu nousseita kustannuksia paremmin vastaaviksi. Vainajien pitkittyneestä kylmäsäilytyksestä johtuen käyttöön otetaan vainajien säilytysmaksu kylmiösäilytyksen ajalta. Ongelmat krematorioilla aiheuttavat ruuhkaa kylmätiloihin.

2.2.3 Kiinteistötoimi

Kiinteistötoimen pääluokka sisältää seurakuntayhtymän kiinteistöjen tuotot ja kulut, johon sisältyvät kirkot, siunauskappelit, seurakuntatalot, leirikeskukset ja muut kiinteistöt. Lisäksi pääluokkaan sisältyvät keittiö- ja puhtaanapitopalveluiden, maa- ja metsätalouden sekä pääosin vuokra- ja osakehuoneistojen tuotot ja kulut.

Toiminta-ajatus

Ylä- Savon seurakuntayhtymän kiinteistötoimen tarkoituksena on huolehtia kaikkien seurakuntayhtymään kuuluvien seurakuntien toiminnassa tarvittavista kiinteistöistä ja muun irtaimen omaisuuden hoidosta ja kunnossapidosta, joka sisältää mm. rakennukset, huoneistot ja maa-alueet. Kiinteistöiden ylläpito pohjautuu toiminnallisiin ja teknisiin tarpeisiin siten, että niiden kunto ja arvo säilyvät ja ne ovat terveellisiä ja turvallisia käyttäjille. Kiinteistötoimi vastaa myös maa- ja metsäalueiden hoidosta, joiden tarkoituksena on tuottaa varoja seurakuntayhtymän toiminnan kattamiseen.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Tilojen käytön monipuolistaminen ja tarpeettomista vähällä käytöllä olevista tiloista luopuminen. Tilan käytön tehostaminen yhdessä seurakuntien kanssa peruskorjausta edellyttävän rakennuskannan ja korjausvelan pienentämiseksi sekä tilojen käyttöasteiden nostamiseksi.
2. Voimassa olevan kiinteistöstrategian toteuttaminen.
3. Metsänhoito ja hakkuut toteutetaan hyväksytyn metsätaloussuunnitelman mukaisesti. Kannattavan puuntuotannon ohella turvataan metsien monimuotoisuus, hyvinvointi ja terveys. Hyvällä metsänhoidolla vahvistetaan metsien muodostamia hiilinieluja ja -varastoja. Laaditaan luonnonarvokartoitus seurakuntayhtymän metsistä.
4. Parannetaan kiinteistöjen energiataloutta ja huolehditaan siitä, että käytössä olevat kiinteistöt ovat terveellisiä ja turvallisia.
5. Toteutetaan kiinteistöjen kunnossapitoa laadittujen PTS-suunnitelmien mukaisesti käytettävissä olevat talousarviomäärärahat huomioiden.
6. Henkilöstöresurssien tulevaisuuden suunnittelu eläköitymisiin liittyen.

Painopisteet vuosille 2027-2028

Jatketaan seurakuntayhtymän kiinteistöjen kehittämistoimintaa tarkastelemalla eri kiinteistöjen kuntoa ja niiden säilyttämistä seurakuntayhtymän omistuksessa. Erityistä huomiota kiinnitetään energi-ankulutukseen, käyttöasteeseen sekä terveellisuuteen ja turvallisuuteen. Tilat pidetään järkevillä investoinneilla ja kustannustehokkaalla ylläpidolla toiminnallisesti sekä taloudellisesti tarkoituksenmukaisina. Rakennusten kunnossapidon osalta pyritään siirtymään ennakoivaan kunnossapitoon. Laukalan kirkon osalta selvitetään mahdollisuutta, jossa alkuperäinen rakennuksen 1939 valmistunut kirkkosali aputiloineen peruskorjataan ja samalla puretaan seurakuntasali ja keittiötilat.

Vuoden 2026 talousarvion perustelut

Kiinteistötoimen talousarvio on laadittu yhteisen kirkkoneuvoston vuodelle 2026 vahvistaman talousarviokehyksen mukaisesti. Annettu kehys on 2.017.842 euroa, mikä on + 59.877 euroa (3,1%) suurempi edelliseen vuoden talousarvioon verrattuna.

Kiinteistötoimen talousarvioehdotuksen toimintakate vuodelle 2026 on 2.017.842 euroa, mikä on kiinteistötoimelle annetun raamikehyksen suuruinen. Kiinteistötoimen käyttötalouden toimintakulut ovat yhteensä 2.571.139 euroa. Kuluista suurin menoerä on henkilöstökulut 37 % osuudella. Aineet, tarvikkeet ja tavarat muodostava 28 % osuuden kuluista, palveluiden osto 27 %, muut toimintakulut 6 % sekä vuokratulot 2 %. Henkilöstökustannukset ja rakennusten ylläpitokustannukset ovat nousseet laaja-alaisesti viime vuosina ja lisäksi yleistä arvonlisäverokantaa on nostettu 1,5 %-yksikköä 1.9.2024 alkaen. Palkkojen ja hintatason kehitys on kuitenkin viime aikoina pääosin vakiintunut ja pysynyt maltillisena.

Kiinteistötoimen palkkakustannukset nousevat vuonna 2026 arvion mukaan noin 24.000 euroa verrattuna vuoteen 2025. Korotuksen johtuu pääosin palkkojen yleiskorotuksista. Syyskuun alusta 2024 voimaan tullut arvonlisäveron 24 % verokannan nosto 25,5 %:iin on tuonut kiinteistötoimeen noin 24.000 euron suuruisen vuotuisen kustannusvastuun. Savon Voima on arvioinut ennakkotietona muutaman prosentin tasokorotuksesta kaukolämmön hintaan 1.1.2026 alkaen. Sähkön osalta hintojen on arvioitu hieman laskevan. Rakennusten kunnossapitoon on talousarvioon varattu 174.000 euroa. Suurimpia käyttötalouden kulueriä rakennusten kunnossapidon osalta ovat Lippuniemen seurakuntatalon pysäköintialueen kunnostus sekä kiinteistöjen rakennusautomaatio- ja valaistusjärjestelmien nykyaikaistaminen. Investointikohteista merkittävin on Pyhän Ristin kirkon peruskorjaus sekä Alapitkän kirkon, Sonkajärven kirkon ja Iisalmen seurakuntatalon tulevien korjausten suunnittelu. Rakennusten sähkö- ja lämmitysenergian kulutukseen on varattu 597.399 euroa, joka on 59.183 euroa vähemmän vuoteen 2025 verrattuna. Kustannukset vähenemisen pääasiallinen syy on ylläpidettävistä kiinteistöistä luopuminen. Metsätalouden osalta metsänhoitokuluihin on varattuna 115.000 euroa, joka on 25.000 euroa enemmän kuin vuonna 2025. Metsänhoitotöiden kustannuksia nostaa talousarviovuodeksi ehdotetut terveys- ja kasvatuslannoitukset, jotka on suunniteltu toteutettavaksi 78 hehtaarin alueella sekä luonnonarvokartoituksen laadinta. Muut hakkuut ja hoitotyöt tehdään hyväksytyyn metsätaloussuunnitelman mukaisesti.

Toimintatuottoja kiinteistötoimessa on arvioitu vuonna 2025 kertyvän yhteensä 553.297 euroa, vähennystä vuoteen 2025 on 70.524 euroa. Toimintatuotot ovat vähentyneet, koska edellisvuonna on luovuttu neljästä rakennetusta kiinteistöstä. Kiinteistökauppojen yhteydessä siirtyi 10 kpl asuinhuoneistojen vuokrasopimuksia uudelle omistajalle ja seurakuntayhtymän vastuut päättyivät. Metsätalouden tuottoarvio on hyvän puumarkkinatilanteen johdosta pääosin ennallaan ja puun myyntituloja on arvioitu tulevan yhteensä 365.000 euroa. Toimintatuottoja kertyy Pielaveden seurakuntakeskuksen osittaisesta vuokraamisesta Pielaveden kunnalle, jossa vuokrasopimus on alkanut 1.6.2025. Vuokratilojen toimivat Pielaveden koulukeskuksen remontin aikana Lukio-opetuksen väistötiloina. Lisäksi seurakuntatalolta on vuokrattu tilat perhepäivähoidolle. Vuokratuloa Pielaveden seurakuntakeskuksen tilavuokrauksesta on arvioitu tulevan vuosittain yhteensä 40.900 euroa. Seurakuntayhtymä on vuokrannut vuonna 2019 Iisalmen Autotilaus Oy:lle louhintaoikeuden omistamalleen maa-alueelle Pappila tilalle Iisalmessa Harjulan sora-alueen vieressä. Louhinnasta tulee sopimuksen mukaan vähintään 35.000 euroa toimintatuottoja vuosittain. Seurakuntayhtymän on vuokrannut maa-alueitaan neljään tuulivoimapuistoon. Sopimukset sijoittuvat Åbo Wind Oy:n Löytänän tuulivoimapuistoon Pielavedelle, Åbo Wind Oy:n Iso-Petäjämäen tuulivoimapuistoon Lapinlahdelle, Ilmatar Oy:n Vornankorven tuuli-

voimapuistoon Pielavedelle sekä Tuulikolmio Oy:n Savolan tuulivoimapuistoon Lapinlahdelle. Tuulivoimahankkeiden osalta kaavoitus- ja viranomaisluvitukset on kesken, eikä vuokratuloa ole odotettavissa vuodelle 2026.

Ateriat- ja leirikeskuspalvelut

Toiminta-ajatus

Seurakuntien seurakuntatalot ja leirikeskukset tarjoavat tiloja sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden tilaisuuksia varten. Seurakuntayhtymän pitopalvelutoiminta on ulkoistettu, eikä sitä tarjota enää seurakuntayhtymän palveluna.

Painopisteet vuodelle 2026

1. Pyritään järjestämään seurakuntayhtymän seurakuntien leirit pääosin omissa leirikeskuksissa Hirsikangas ja Iisaari.
2. Kiinnitetään leirikeskuksissa jatkuvasti huomiota ympäristöasioihin mm. jätteen lajittelulla.
3. Energiankulutuksen vähentäminen

Painopisteet vv. 2027 - 2028

1. Ympäristöasioiden huomioiminen.
2. Energiankulutuksen vähentäminen

2.2.4 Hautainhoitorahasto

Hautojen hoidolla tarkoitetaan hautojen vuosi/kesä- ja määräaikaissopimuksiin perustuvaa haudanhoidon hautainhoitorahastoon maksetuilla varoilla.

Kirkkolain mukaan verovarot ei voi käyttää hautojen hoitoon. Hautakukkapenkien kunnostustyöt aloitetaan toukokuussa ja kukkien istutus kesäkuun alkupäivinä, milloin ei ole enää hallan vaaraa. Kukat ovat istutetut juhannukseen mennessä kaikille hoitohaudoille. Kesähoidoissa ja 5 vuoden kukkahoidoissa käytetään kesäbegoniaa (paitsi Iisalmessa vielä voimassa ns. vanhoilla pitkäaikaishoidoilla mukulabegonioiden tai verenisaraa). Kulttuurihaudoille on istutettu ekologisten monivuotisten perennat sekä osin myös kesäkukkia. Hoitohinnastoon on palautettu ympäristödiplomin edellyttämänä perennahoidot ja niiden määrä on kasvanut paljon. Perennahoidoille tulee määrittää tiukempi aikaraja, mihin asti tilauksia voidaan ottaa taimien saatavuutta ajatellen.

Hautainhoitorahaston tulot muodostuvat maksetuista hoitomaksuista. Pääoman sijoitustuottoa ei ole huomioitu budjettiin.

Työntekijätilanne on vuoden 2025 osalta ollut hyvä. Työntekijöiden ikärakenne aiheuttaa kuitenkin sen, että aivan lähivuosina joudutaan rekrytoimaan uusia työntekijöitä useille eri hautausmaille. Tässä voi ilmetä haasteita.

3. KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötalous

	TA 2026	TA 2025	Tilinpäätös 2024
Hautaustoimi			
Hautaustoimeen liittyvät maksut	369 100	315 300	293 758
Muut maksutuotot	200	1 300	388
Maksutuotot	369 300	316 600	294 146
Vuokratuotot	15 050	15 050	15 610
Tuet ja avustukset	0	3 600	800
Muut toimintatuotot	0	0	58
TOIMINTATUOTOT	384 350	335 250	310 613
Palkat ja palkkiot	-339 960	-329 630	-292 795
Henkilösivukulut	-90 430	-88 241	-65 970
Henkilöstökulujen oikaisuerät	0	0	6 682
Henkilöstökulut	-430 390	-417 871	-352 083
Palvelujen ostot	-481 190	-384 170	-377 121
Vuokrakulut	-9 395	-9 395	-9 609
Ostot tilikauden aikana	-107 280	-112 830	-110 248
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-107 280	-112 830	-110 248
Muut toimintakulut	-2 095	-2 095	-1 101
TOIMINTAKULUT	-1 030 350	-926 361	-850 161
TOIMINTAKATE ULKOINEN	-646 000	-591 111	-539 548
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-646 000	-591 111	-539 548
Sisäiset korkokulut	0	0	-15 392
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	-15 392
VUOSIKATE	-646 000	-591 111	-554 941
Suunnitelman mukaiset poistot	-46 543	-51 732	-144 523
Poistot ja arvonalentumiset	-46 543	-51 732	-144 523
TILIKAUDEN TULOS	-692 543	-642 843	-699 463
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-692 543	-642 843	-699 463

Iisalmi

Myyntituotot	4 000	4 000	151 857
Seurakuntatyön maksut	48 290	50 607	30 313
Muut maksutuotot	1 000	1 100	5 932
Maksutuotot	49 290	51 707	36 245
Vuokratuotot	0	0	7 990
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	175 900	176 806	40 348
Tuet ja avustukset	0	0	28 884
TOIMINTATUOTOT	229 190	232 513	265 323

Käyttötalous

	TA 2026	TA 2025	Tilinpäätös 2024
Palkat ja palkkiot	-1 245 830	-1 240 320	-1 157 053
Henkilösivukulut	-299 100	-298 073	-257 878
Henkilöstökulujen oikaisuerät	0	0	4 747
Henkilöstökulut	-1 544 930	-1 538 393	-1 410 184
Palvelujen ostot	-288 361	-254 563	-246 080
Vuokrakulut	-69 040	-59 040	-76 189
Ostot tilikauden aikana	-85 954	-70 914	-63 576
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-85 954	-70 914	-63 576
Annetut avustukset	-126 410	-128 446	-149 574
Muut toimintakulut	-2 440	-2 340	-2 895
TOIMINTAKULUT	-2 117 135	-2 053 696	-1 948 498
TOIMINTAKATE ULKOINEN	-1 887 945	-1 821 183	-1 683 174
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 887 945	-1 821 183	-1 683 174
VUOSIKATE	-1 887 945	-1 821 183	-1 683 174
TILIKAUDEN TULOS	-1 887 945	-1 821 183	-1 683 174
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-1 887 945	-1 821 183	-1 683 174

Kiinteistötoimi

Myyntituotot	12 767	11 767	18 960
Hautaustoimeen liittyvät maksut	10 160	10 160	13 428
Muut maksutuotot	35 500	35 500	24 802
Maksutuotot	45 660	45 660	38 230
Vuokratuotot	129 870	200 394	210 161
Metsätalouden tuotot	365 000	360 000	382 979
Tuet ja avustukset	0	6 000	13 482
Muut toimintatuotot	0	0	111 884
TOIMINTATUOTOT	553 297	623 821	775 697
Palkat ja palkkiot	-750 550	-729 900	-706 633
Henkilösivukulut	-179 254	-175 905	-156 771
Henkilöstökulujen oikaisuerät	0	0	3 467
Henkilöstökulut	-929 804	-905 805	-859 937
Palvelujen ostot	-725 526	-693 110	-764 399
Vuokrakulut	-62 023	-62 758	-60 679
Ostot tilikauden aikana	-708 310	-776 107	-791 896
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-708 310	-776 107	-791 896
Muut toimintakulut	-145 477	-144 006	-395 431
TOIMINTAKULUT	-2 571 139	-2 581 786	-2 872 342
TOIMINTAKATE ULKOINEN	-2 017 842	-1 957 965	-2 096 645
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-2 017 842	-1 957 965	-2 096 645
Sisäiset korkokulut	0	0	-203 241

Käyttötalous

	TA 2026	TA 2025	Tilinpäätös 2024
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	-203 241
VUOSIKATE	-2 017 842	-1 957 965	-2 299 886
Suunnitelman mukaiset poistot	-529 388	-473 707	-963 993
Poistot ja arvonalentumiset	-529 388	-473 707	-963 993
TILIKAUDEN TULOS	-2 547 230	-2 431 672	-3 263 878
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	24 804	24 804	24 804
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-2 522 426	-2 406 868	-3 239 074

Lapinlahti

Myyntituotot	30 500	31 500	28 403
Seurakuntatyön maksut	12 300	14 300	9 178
Muut maksutuotot	1 000	1 000	2 453
Maksutuotot	13 300	15 300	11 631
Vuokratuotot	0	0	441
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	17 200	16 845	12 436
Tuet ja avustukset	3 700	3 500	7 555
Muut toimintatuotot	0	0	23 275
TOIMINTATUOTOT	64 700	67 145	83 741
Palkat ja palkkiot	-548 100	-576 700	-375 098
Henkilösivukulut	-130 769	-138 138	-84 640
Henkilöstökulujen oikaisuerät	0	0	6 173
Henkilöstökulut	-678 869	-714 838	-453 565
Palvelujen ostot	-117 130	-100 290	-85 732
Vuokrakulut	-3 150	-3 150	-3 634
Ostot tilikauden aikana	-41 224	-41 852	-32 323
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-41 224	-41 852	-32 323
Annetut avustukset	-57 880	-52 803	-70 021
Muut toimintakulut	-1 090	-1 090	-895
TOIMINTAKULUT	-899 343	-914 023	-646 171
TOIMINTAKATE ULKOINEN	-834 643	-846 878	-562 431
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-834 643	-846 878	-562 431
VUOSIKATE	-834 643	-846 878	-562 431
TILIKAUDEN TULOS	-834 643	-846 878	-562 431
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-834 643	-846 878	-562 431

Nilakka

Myyntituotot	1 500	1 900	4 087
Seurakuntatyön maksut	6 640	6 640	6 882

Käyttötalous

	TA 2026	TA 2025	Tilinpäätös 2024
Muut maksutuotot	270	270	782
Maksutuotot	6 910	6 910	7 664
Vuokratuotot	0	0	85
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	5 520	6 520	2 711
Tuet ja avustukset	0	0	9 000
TOIMINTATUOTOT	13 930	15 330	23 547
Palkat ja palkkiot	-425 570	-406 900	-381 876
Henkilösivukulut	-101 908	-97 945	-83 642
Henkilöstökulujen oikaisuerät	0	0	9 955
Henkilöstökulut	-527 478	-504 845	-455 564
Palvelujen ostot	-51 726	-49 296	-67 666
Vuokrakulut	-2 970	-2 310	-4 731
Ostot tilikauden aikana	-26 345	-22 260	-27 226
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 345	-22 260	-27 226
Annetut avustukset	-33 400	-30 240	-40 581
Muut toimintakulut	-860	-860	-603
TOIMINTAKULUT	-642 779	-609 811	-596 371
TOIMINTAKATE ULKOINEN	-628 849	-594 481	-572 824
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-628 849	-594 481	-572 824
VUOSIKATE	-628 849	-594 481	-572 824
TILIKAUDEN TULOS	-628 849	-594 481	-572 824
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-628 849	-594 481	-572 824

Sonkajärvi

Myyntituotot	12 200	12 200	15 140
Seurakuntatyön maksut	7 050	7 050	3 120
Muut maksutuotot	280	280	2 508
Maksutuotot	7 330	7 330	5 628
Vuokratuotot	0	0	278
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	9 800	9 800	939
Tuet ja avustukset	0	0	6 520
TOIMINTATUOTOT	29 330	29 330	28 505
Palkat ja palkkiot	-276 750	-259 710	-236 697
Henkilösivukulut	-65 738	-61 985	-53 218
Henkilöstökulujen oikaisuerät	0	0	-153
Henkilöstökulut	-342 488	-321 695	-290 069
Palvelujen ostot	-41 835	-39 060	-38 245
Vuokrakulut	-11 467	-11 460	-12 922
Ostot tilikauden aikana	-20 067	-16 539	-15 358
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 067	-16 539	-15 358

Käyttötalous

	TA 2026	TA 2025	Tilinpäätös 2024
Annetut avustukset	-25 415	-23 123	-30 886
Muut toimintakulut	-270	-270	-105
TOIMINTAKULUT	-441 542	-412 147	-387 585
TOIMINTAKATE ULKOINEN	-412 212	-382 817	-359 080
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-412 212	-382 817	-359 080
VUOSIKATE	-412 212	-382 817	-359 080
TILIKAUDEN TULOS	-412 212	-382 817	-359 080
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-412 212	-382 817	-359 080

Yleishallinto

Korvaukset	0	10 000	0
Muut maksutuotot	29 500	25 000	30 133
Maksutuotot	29 500	25 000	30 133
Vuokratuotot	0	0	284
Tuet ja avustukset	24 000	27 000	23 713
Muut toimintatuotot	0	0	201
TOIMINTATUOTOT	53 500	62 000	54 332
Palkat ja palkkiot	-426 230	-384 670	-392 696
Henkilösivukulut	-97 171	-90 417	-87 305
Henkilöstökulujen oikaisuerät	0	0	1 247
Henkilöstökulut	-523 401	-475 087	-478 754
Palvelujen ostot	-555 940	-517 610	-481 078
Vuokrakulut	-5 200	-7 400	-8 378
Ostot tilikauden aikana	-18 950	-17 850	-9 381
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 950	-17 850	-9 381
Annetut avustukset	0	0	0
Muut toimintakulut	0	0	59
TOIMINTAKULUT	-1 103 491	-1 017 947	-977 532
TOIMINTAKATE ULKOINEN	-1 049 991	-955 947	-923 201
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 049 991	-955 947	-923 201
VUOSIKATE	-1 049 991	-955 947	-923 201
TILIKAUDEN TULOS	-1 049 991	-955 947	-923 201
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-1 049 991	-955 947	-923 201

YHTEENSÄ

Korvaukset	0	10 000	0
Myyntituotot	60 967	61 367	218 447
Seurakuntatyön maksut	74 280	78 597	49 493

Käyttötalous

	TA 2026	TA 2025	Tilinpäätös 2024
Hautaustoimeen liittyvät maksut	379 260	325 460	307 186
Muut maksutuotot	67 750	64 450	66 998
Maksutuotot	521 290	468 507	423 677
Vuokratuotot	144 920	215 444	234 849
Metsätalouden tuotot	365 000	360 000	382 979
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	208 420	209 971	56 434
Tuet ja avustukset	27 700	40 100	89 955
Muut toimintatuotot	0	0	135 418
TOIMINTATUOTOT	1 328 297	1 365 389	1 541 758
Palkat ja palkkiot	-4 012 990	-3 927 830	-3 542 849
Henkilösivukulut	-964 370	-950 704	-789 424
Henkilöstökulujen oikaisuerät	0	0	32 118
Henkilöstökulut	-4 977 360	-4 878 534	-4 300 155
Palvelujen ostot	-2 261 708	-2 038 099	-2 060 321
Vuokrakulut	-163 245	-155 513	-176 142
Ostot tilikauden aikana	-1 008 130	-1 058 352	-1 050 009
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 008 130	-1 058 352	-1 050 009
Annetut avustukset	-243 105	-234 612	-291 063
Muut toimintakulut	-152 232	-150 661	-400 971
TOIMINTAKULUT	-8 805 779	-8 515 771	-8 278 661
TOIMINTAKATE ULKOINEN	-7 477 482	-7 150 382	-6 736 903
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-7 477 482	-7 150 382	-6 736 903
Sisäiset korkokulut	0	0	-218 633
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	-218 633
VUOSIKATE	-7 477 482	-7 150 382	-6 955 536
Suunnitelman mukaiset poistot	-575 931	-525 439	-1 108 515
Poistot ja arvonalentumiset	-575 931	-525 439	-1 108 515
Sisäiset vyörytyserät	0	0	-369 165
TILIKAUDEN TULOS	-8 053 413	-7 675 821	-8 433 216
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	24 804	24 804	24 804
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-8 028 609	-7 651 017	-8 408 412

4. TULOSLASKELMA

Tuloslaskelma

	TA 2026	TA 2025	TA muutos 2025	Tilinpäätös 2024	Toteuma v. alusta Lokakuu 2025
Korvaukset	30 250	40 250	0	5 244	0
Myyntituotot	60 967	61 367	0	220 012	163 321
Seurakuntatyön maksut	74 280	78 597	0	52 401	52 800
Hautaustoimeen liittyvät maksut	379 260	325 460	0	307 186	219 217
Muut maksutuotot	67 750	64 450	0	88 213	57 583
Maksutuotot	521 290	468 507	0	447 800	329 599
Vuokratuotot	144 920	215 444	0	234 960	126 985
Metsätalouden tuotot	365 000	360 000	0	382 979	125 127
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	208 420	209 971	0	68 191	37 051
Tuet ja avustukset	27 700	40 100	0	99 655	99 437
Muut toimintatuotot	0	0	0	135 418	5 593
TOIMINTATUOTOT	1 358 547	1 395 639	0	1 594 259	887 114
Palkat ja palkkiot	-4 012 990	-3 927 830	0	-3 752 589	-2 942 726
Henkilösivukulut	-964 370	-950 704	3	-835 033	-684 904
Henkilöstökulujen oikaisuerät	0	0	0	50 022	51 312
Henkilöstökulut	-4 977 360	-4 878 534	3	-4 537 601	-3 576 317
Palvelujen ostot	-2 290 958	-2 067 349	-153 000	-2 128 619	-1 604 423
Vuokrakulut	-163 245	-155 513	0	-180 643	-163 303
Ostot tilikauden aikana	-1 009 130	-1 059 352	0	-1 064 601	-708 357
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 009 130	-1 059 352	0	-1 064 601	-708 357
Annetut avustukset	-243 105	-234 612	-100 000	-316 893	-174 874
Muut toimintakulut	-152 232	-150 661	0	-402 191	-17 519
TOIMINTAKULUT	-8 836 029	-8 546 021	-252 997	-8 630 548	-6 244 793
TOIMINTAKATE ULKOINEN	-7 477 482	-7 150 382	-252 997	-7 036 289	-5 357 679
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-7 477 482	-7 150 382	-252 997	-7 036 289	-5 357 679
Kirkollisverotulot	8 100 000	7 800 000	0	8 114 338	6 066 500
Valtionrahoitus	770 000	670 000	177 960	812 380	706 633
Verotulot	8 870 000	8 470 000	177 960	8 926 718	6 773 133
Verotuskulut	-104 500	-108 500	0	-114 136	-80 559
Keskusrahastomaksut	-710 140	-689 500	0	-624 606	-574 640
Korkotuotot	20 000	30 000	0	52 293	30 685
Muut rahoitustuotot	13 750	17 500	0	24 076	32 391
Sisäiset korkotuotot	0	0	0	218 633	139 424
Arvon muutokset sijoituksista	0	0	0	122 032	0
Muut rahoituskulut	-5 000	-5 000	0	-4 276	-1 624
Sisäiset korkokulut	0	0	0	-218 633	-139 424
Rahoitustuotot ja -kulut	28 750	42 500	0	194 126	61 451
VUOSIKATE	606 628	564 118	-75 037	1 345 814	821 706
Suunnitelman mukaiset poistot	-575 931	-525 439	0	-1 108 515	-386 060
Poistot ja arvonalentumiset	-575 931	-525 439	0	-1 108 515	-386 060
Tuotot	0	0	0	357 346	0
Kulut	0	0	0	-346 380	0
Siirto rahastosta/rahastoon	0	0	0	-10 966	0
Erilliskirjanpitona hoidetut rahastot	0	0	0	0	0

Tuloslaskelma

	TA 2026	TA 2025	TA muutos 2025	Tilinpäätös 2024	Toteuma v. alusta Lokakuu 2025
TILIKAUDEN TULOS	30 697	38 679	-75 037	237 299	435 646
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	24 804	24 804	0	24 804	16 536
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	55 501	63 483	-75 037	262 103	452 182

5. HAUTAINHOITORAHASTO

Tuloslaskelma

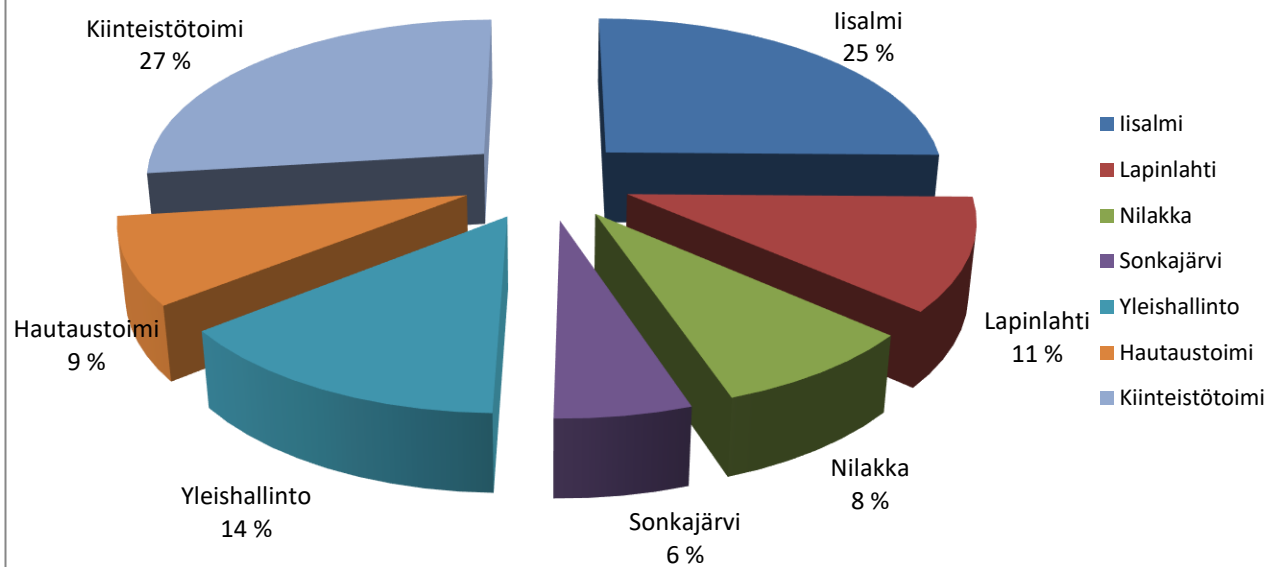
	TA 2026	TA 2025	TA muutos 2025	Tilinpäätös 2024	Toteuma v. alusta Syyskuu 2025
Hautojen hoitoon liittyvät tuotot	315 000	311 000	0	319 548	140 946
Maksutuotot	315 000	311 000	0	319 548	140 946
Tuet ja avustukset	0	2 800	0	2 800	0
TOIMINTATUOTOT	315 000	313 800	0	322 348	140 946
Palkat ja palkkiot	-205 170	-197 920	0	-239 614	-235 636
Henkilösivukulut	-50 000	-47 303	0	-52 274	-54 374
Henkilöstökulujen oikaisuerät	0	0	0	3 346	702
Henkilöstökulut	-255 170	-245 223	0	-288 542	-289 308
Palvelujen ostot	-11 000	-12 000	0	-14 168	-2 444
Vuokrakulut	-15 050	-15 050	0	-15 519	0
Ostot tilikauden aikana	-39 000	-39 000	0	-27 978	-25 342
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-39 000	-39 000	0	-27 978	-25 342
Muut toimintakulut	-800	-800	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-321 020	-312 073	0	-346 207	-317 094
TOIMINTAKATE ULKOINEN	-6 020	1 727	0	-23 859	-176 148
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-6 020	1 727	0	-23 859	-176 148
Korkotuotot	3 000	3 000	0	6 743	2 334
Arvon muutokset sijoituksista	0	0	0	20 902	0
Rahoitustuotot ja -kulut	3 000	3 000	0	27 645	2 334
VUOSIKATE	-3 020	4 727	0	3 786	-173 814
TILIKAUDEN TULOS	-3 020	4 727	0	3 786	-173 814
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-3 020	4 727	0	3 786	-173 814

6. LIITTEET

YLÄ-SAVON SEURAKUNTAYHTYMÄ

ULKOISEN TOIMINTAKATTEEN									
JAKAUTUMINEN TA 2026	TA 2026	TA-raami	Poikkeama €	Tot-%	Osuus %	TA 2025	Muutos	TA 2025-2026	Euroa/ jäsen TA 2026
Seurakunnallinen toiminta									
Iisalmi	1 887 945	1 877 475	10 470	100,6 %	25,2 %	1 873 513	14 432	0,8 %	127,19
Lapinlahti	834 643	831 009	3 634	100,4 %	11,2 %	868 825	-34 182	-3,9 %	134,25
Nilakka	628 849	625 675	3 174	100,5 %	8,4 %	610 471	18 378	3,0 %	138,67
Sonkajärvi	412 212	410 262	1 950	100,5 %	5,5 %	392 547	19 665	5,0 %	149,30
Seurakunnallinen toiminta yhteensä	3 763 649	3 744 421	19 228	100,5 %	50,3 %	3 745 356	18 293	0,5 %	132,72
Yleishallinto	1 049 991	1 051 765	-1 774	99,8 %	14,0 %	1 023 947	26 044	2,5 %	
Hautaustoimi	646 000	683 844	-37 844	94,5 %	8,6 %	626 111	19 889	3,2 %	
Kiinteistötoimi	2 017 842	2 017 842	0	100,0 %	27,0 %	2 007 965	9 877	0,5 %	
Srk-yhtymän toiminta yhteensä	3 713 833	3 753 451	-39 618	98,9 %	49,7 %	3 658 023	55 810	1,5 %	
Koko srk-yhtymä yhteensä	7 477 481	7 497 872	-20 390	99,7 %	100,0 %	7 403 379	74 103	1,0 %	

Ulkoinen toimintakate TA 2026

TULOSLASKELMAVERTAILU TTS 2026- 2028

KIRKOLLISVEROPROSENTTI 1,65 %

	TP 2024	TA 2025 sis. muutokset	TOT.ARVIO 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTAKATE (RAAMI)				-7 497 872		
TOIMINTAKATE	-7 036 289	-7 403 379	-7 403 379	-7 477 482	-7 477 482	-7 477 482
Poikkeama raamiin %				-0,3 %		
Muutos % verrattuna edell. TA		5,2 %		1,0 %	0,0 %	0,0 %
Verotulot						
Kirkollisverot	8 114 338	7 800 000	8 100 000	8 100 000	8 100 000	8 100 000
Muutos %		-3,9 %	-0,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Valtionrahoitus	812 380	847 960	847 960	770 000	770 000	770 000
Muutos %		4,4 %	4,4 %	-9,2 %	0,0 %	0,0 %
Yhteensä	8 926 718	8 647 960	8 947 960	8 870 000	8 870 000	8 870 000
Muutos %		-3,1 %	0,2 %	-0,9 %	0,0 %	0,0 %
Verotuskulut	-114 136	-108 500	-107 500	-104 500	-104 500	-104 500
Keskusrahastomaksut	-275 250	-303 850	-303 850	-312 940	-312 940	-312 940
Eläkerahastomaksu	-349 356	-385 650	-385 650	-397 200	-397 200	-397 200
Toiminta-avustukset					0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	194 126	42 500	85 000	28 750	25 000	25 000
VUOSIKATE	1 345 813	489 081	832 581	606 628	602 878	602 878
Poistot	-1 108 515	-525 439	-580 000	-575 931	-575 931	-575 931
Arvonalentumiset/ korjaukset						
Satunnaiset tuotot						
Satunnaiset kulut						
TILIKAUDEN TULOS	237 298	-36 358	252 581	30 697	26 947	26 947
Poistoeron vähennys	24 804	24 804	24 804	24 804	24 804	24 804
Tilikauden ali/ylijäämä	262 102	-11 554	277 385	55 501	51 751	51 751
Ylijäämätilin saldo 31.12.	3 411 192	3 399 638	3 688 577	3 744 078	3 795 829	3 847 580

Keskusrahastomaksun vuonna 2026 ennakoidaan olevan edelleen 6,5 % viimeksi valmistuneen verotuksen laskennallisesta kirkollisverosta.

Eläkerahastomaksun 2026 ennakoidaan olevan edelleen 5 % viimeksi valmistuneen verotuksen kirkollisverosta.

Vuoden 2024 verotuksen kirkollisvero, arvio 250929 **7 943 972**

Laskennallinen kirkollisvero **4 814 528**

RAKENNUSTEN KUNNOSSAPITO 2026-2028

		2026	2027	2028
IISALMI				
Kustaa Aadolfin kirkko	Urkuhuolto, puhdistus ja täysiviritys		12 000	
1005020522	Valonheitinten uusinta ulos ja sisälle (torni + alttari)	5 000		
Lippuniemen seurakuntakoti	Pysäköintialueen kunnostus	18 000		
Pyhän Ristin kirkko	Urkuhuolto, puhdistus ja täysiviritys		15 000	
1005020521				
Kangaslammin kappeli	Julkisivukorjauksia, huoltomaal.	7 000		
1005040504	Automaatiosaneeraus	12 000		
Iisalmen seurakuntatalo	Yläsalin akustointi	5 000		
1005060531				
Peltokoto	IV-nuohous	5 000		
1005060533	Vesikattokorjauksia			6 000
Iisaari	Päämökkin huoltomaalaus + huonetilamuutoksia		25 000	
1005080552	Saunan vesikatteen korjaus			20 000
IISALMI YHTEENSÄ		52 000	52 000	26 000

LAPINLAHTI				
Lapinlahden seurakuntatalo	Ilmanvaihtojärjestelmän nuohous	9 000		
1005060534				
Lapinlahden kirkko	Julkisivuvalonheittimien uusinta	3 000		
1005020528	Automaatiosaneeraus	9 000		
LAPINLAHTI YHTEENSÄ		21 000	0	0

PIELAVESI				
Pääkirkko	Kunnossapitoon	3 000		
Seurakuntatalo	Kunnossapitoon	3 000		
PIELAVESI YHTEENSÄ		6 000	0	0

SONKAJÄRVI				
Sonkaj. seurakuntatalo	Automaatiosaneeraus	10 000		
1005060535				
Sonkajärven kirkko	IV-nuohous			4 300
1005060525	Automaatiosaneeraus	10 000		
SONKAJÄRVI YHTEENSÄ		20 000	0	4 300

VARPAISJÄRVI				
Seurakuntatalo	Leikkialueen kunnostus, kunnossapitokorjausta	6 000		
	Lämpöpumppu päiväkerhotiloihin	4 000		
1005060537	Automaatiosaneeraus		20 000	
VARPAISJÄRVI YHTEENSÄ		10 000	20 000	0

KEITELE				
Seurakuntatalo	Salin valaisinten uusinta	4 000		
1005060538				
Kirkko	Automaatiosaneeraus	5 000		
1005020530	Ulkovalaisinten uusinta + katolle lumiasteet x 2	6 000		
KEITELE YHTEENSÄ		15 000	0	0

KAIKKI YHTEENSÄ		124 000	72 000	30 300
------------------------	--	---------	--------	--------

INVESTOINNIT TTS 2026-2028

Kiinteistö	Esitys	2026	2027	2028
IISALMI				
Kustaa Aadolfin kirkko	Ilmanvaihtokoneiden uusinta		10 000	100 000
Pyhän Ristin kirkko	Peruskorjaus	1 150 000		
Iisalmen Seurakuntatalo	Julkisivun kunnostus	10 000	80 000	
Vanha hautausmaa	Hautausmaan laajennuksen suunnittelu / toteutus	50 000	Ei vielä tiedossa	
IISALMI YHTEENSÄ		1 210 000	90 000	100 000

SONKAJÄRVI				
Sonkajärven kirkko	Esteettömän WC-tilan suunnitelmat ja selvitykset	50 000		
	Esteettömän WC-tilan rakentaminen (alustava varaus)		150 000	
SONKAJÄRVI YHTEENSÄ		50 000	150 000	0

LAPINLAHTI				
Alapitkän kirkko	Vesikatteen uusinta, julkisivukorjaus	20 000	300 000	
LAPINLAHTI YHTEENSÄ		20 000	300 000	0

PIELAVESI				
Laukkalan kirkko	VE1 Seinien rappaus / maalauskorj., vesikattojen kunnostus, lämmitysmuutos		25 000	370 000
	VE2 Seinien rappaus / maalauskorj., vesikattojen kunnostus, lämmitysmuutos, Seurakuntasali ja keittiöosan purkaminen		25 000	437 500
PIELAVESI YHTEENSÄ			25 000	370 000

VARPAISJÄRVI				
	Ei investointikohteita suunnitelmakaudella			
VARPAISJÄRVI YHTEENSÄ		0	0	0

KEITELE				
Keiteleen kirkko	Julkivun huoltomaalaus			200 000
KEITELE YHTEENSÄ		0	0	200 000

KAIKKI YHTEENSÄ		1 280 000	565 000	670 000
------------------------	--	------------------	----------------	----------------

Henkilöstösuunnitelma vuosille 2026-2028

Yksikkö	Jäsen- määrä 31.12.2024	Toteutuma vuosina 2011-2025	Työntekijöiden kok.määrä 30.9.2025	Suunnitelma vuosille 2026-2028
Seurakuntayhtymä		-13	31	0
Iisalmen srk	14 844	-5,5	24	0
Lapinlahden- Varpaisjärven srk	6 217	-3,15	11	0
Nilakan srk	4 535	-6	8	0
Sonkajärven srk	2 761	-1,6	5	0
Yhteensä	28 357	-29,25	79	0

Talous- ja hallintopalvelut

hallintojohtaja	Bergbacka Katariina
taloussihteeri	Puranen Outi
talouspäällikkö	Ropponen Marko
toimistosihteeri	Savolainen Merja

Palvelutoimisto

palvelusihteeri	Koponen Pirkko
palvelusihteeri	Toivanen Arja
seurakuntasihteeri	Viertorinne Tarja
palvelusihteeri	Virkkunen Tiina

Tiedotus

viestintäpäällikkö	Ojanperä Maria
viestintäsihteeri	Juutinen Rauni

Iisalmen seurakunta

kirkkoherra	Komulainen Sanna
seurakuntapastori	Backman Anu
seurakuntapastori	Dahlbacka Timo
seurakuntapastori	Heikkinen Heli
seurakuntapastori	Pulkka Anne
seurakuntapastori	Savela Henna
seurakuntapastori	Timlin Toni
sairaalapastori	Turkki Kristiina
kanttori, ylin aste	Virpi Hannu
kanttori, B-kanttori	Kraft Eeva-Maria, vs.
vastaava lastenohjaaja	Vartiainen Hannele
lastenohjaaja	Holmakari Mervi
lastenohjaaja	Jauhiainen Pia
lastenohjaaja	Rissanen Marja-Liisa, vs.
johtava nuorisotyönohjaaja	Vuorijärvi Jouni
nuorisotyönohjaaja	Krogerus Satu
nuorisotyönohjaaja	Kumpulainen Vili, vs.
nuorisotyönohjaaja	Ollikainen Katja
johtava diakonian viranhaltija	Reinikainen Tanja
erityisdiakonian viranhaltija	Mustonen Ritva
diakonian viranhaltija	Heiskanen Hanne
diakonian viranhaltija	Naakka Anu
Lähetys- ja kansainvälisen työn ohjaaja	Nousiainen Jari
vastaava kirpputorityöntekijä	Eskelinen Sanna-Mari

Lapinlahden-Varpaisjärven seurakunta

kirkkoherra	Viitaniemi, Olli
seurakuntapastori	Kasurinen, Päivi
seurakuntapastori	Ojala, Karoliina
kanttori, B-kanttori	Heide Heini
kanttori, B-kanttori	Tolvanen Anna-Kaisa
vastaava lastenohjaaja	Kivilo Kairo, vs.

lastenohjaaja
nuorisotyönohjaaja
nuorisotyönohjaaja
diakonian viranhaltija
diakonian viranhaltija

Kuosmanen, Marianna
Lappalainen Heidi
Mäkilä Tuuli
Ruotsalainen Pauliina
Turunen Kirsi-Maria

Nilakan seurakunta

kirkkoherra
kappalainen
kanttori
lastenohjaaja
nuorisotyönohjaaja
nuorisotyönohjaaja
diakonian viranhaltija
diakonian viranhaltija

Penttinen Arto
Jokela Timo
Klaavo Eero
Saastamoinen Jaana
Kiukkonen Jaana
Kiukkonen Jyrki
Halonen Anne Maria
Konttinen Johanna

Sonkajärven seurakunta

kirkkoherra
seurakuntapastori
kanttori, B-kanttori
nuorisotyönohjaaja
diakonian viranhaltija

Valtokari Riitta
Karvanen Valtteri
Miettinen Taija
Kemppainen Tea, vt.
Pulkka Ari

Hautausmaat

ylipuutarhuri
hautausmaamestari
erityisammattimies

Huttunen Hannu
Immonen Kalle
Luostarinen, Marko

Kiinteistöhallinto

kiinteistöpäällikkö
kiinteistönhoitaja
seurakuntamestari
seurakuntamestari
siivoustyönohjaaja
laitoshuoltaja
laitoshuoltaja
seurakuntaemäntä
seurakuntamestari
seurakuntamestari
laitoshuoltaja
laitoshuoltaja
seurakuntamestari
seurakuntamestari
seurakuntaemäntä
seurakuntaemäntä
seurakuntamestari
seurakuntamestari

Rönkkö Jarno
Pasanen Tero
Antikainen Kirsi
Vikki Sauli, vt.
Sipola Ritva
Heiskanen Merja
Pursiainen Seija
Huttunen Jaana
Jalkanen Paula
Kokkonen Sami
Tikkanen Leena
Nousiainen Henna
Räihä Raili
Heiskanen Mauri
Jänis Tuula
Vilokki Jonna
Keränen Saija
Niskanen Jari